Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

№ 87 (20. 055) • 1988 йил 14 апрель, • пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

16 АПРЕЛЬ — коммунистик шанбалик куни

● ФАРҒОНА

Охунбобоев районидаги Аминжон Ниёзов номли совхоз ишчилари Коммунистик шанбалик куни дала ва фермаларда меҳнат қиладилар. Шу куни 150 гектар майдонга чигит экилади. Иброҳим Рўзиматов, Йигитали Раҳимов сингари тажрибали тракторчилар 8 гектардан майдонга чигит қадашга сўз беришди.

Боғ-роғларда мевали дарахтларга ишлов берилади. Марказий йўл четларидаги дов-дарахтлар оқланиб, ободонлаштириш ишлари амалга оширилади.

800 нафардан зиёд ишчи «Қизил шанбалик»да ишлаб топилган маблағни беш йиллик фондига ўтказишни мўлжалламоқдалар.

Т. ТЕШАБОЕВ.

● АНДИЖОН

Андижон трикотаж бирлашмаси коллективи Коммунистик шанбаликда иккита янги моделни кўплаб ишлаб чиқара бошлайди. Болаларнинг янги спорт костюми ва янги трикотаж газламадан тикилган футбол кийими корхона экспериментал цехида тайёрланиб, ишлаб чиқаришга тавсия этилиш арафасида. Айни вақтда модельерлар ўз расмларига сўнгги чизгиларни киритмоқдалар, кийим-кечакка қадаладиган турли ашёларни, ҳужжатларни тайёрламоқдалар.

Коллектив шанбалик муносабати билан қабул қилган мажбуриятга кўра, шу куни корхонанинг тўрт юздан ортиқ ходими меҳнат қилади. Улар ҳаммаси бўлиб 126 минг дона тайёр маҳсулот — болалар, аёллар, эркаклар кийимлари, шунингдек спорт буюмлари ишлаб чиқарадилар.

Коллектив шанбалик куни ишлаб топилган маблағларнинг 5 минг сўмини беш йиллик фондига ўтказишга қарор қилди.

(ЎзТАГ).

БОШҚАРИШ СИСТЕМАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясининг якунларига доир

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг куни кеча ўз ишини тамомлаган саккизинчи сессияси республикамиз социал-иқтисодий, ижтимоий ва сиёсий ҳаётига тааллуқли жуда муҳим масалаларни муҳокама этди ҳамда тегишли қонунлар қабул қилди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг республикамизга келиши сессия иши мазмунига теранлик, жўшқин руҳ бахш этди. У ўзининг Тошкент шаҳри ва области меҳнаткашлари билан суҳбатларида, республика партия-хўжалик активлари билан учрашувларида ҳозирги босқичда қайта қуриш юзасидан олиб борилаётган ишнинг, ошкораликни кенгайтириш, меҳнаткашлар оммасини активлаштириш, туб иқтисодий ислоҳотни амалда рўёбга чиқаришнинг энг муҳим йўналишлари ва асосий жабҳаларини белгилаб берди.

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини бошқаришнинг Бош схемаси тўғрисидаги масала сессиянинг айниқса диққат марказида бўлди ва у атрофлича чуқур муҳокама қилинди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси, депутат Ғ. Ҳ. Қодировнинг шу ҳақдаги докладида Бош схемани ишлаб чиқиш зарурати ва у республикада экономикани жадал ривожлантириш, ҳамма жабҳаларда ишларни қайта қуришда қандай самараларга олиб келиши асослаб берилди.

Маълумки, республика халқ хўжалиги тараққиётининг кейинги беш йилликлар мобайнидаги паст суръатлари, айрим тармоқлар ва регионлар ўртасидаги жиддий номутаносибликларнинг келиб чиқиши, социал муаммолар кескинлашганлиги кўп жиҳатдан бошқарув системаси мукаммал эмаслигининг натижаси бўлди. Министрликлар ва идоралар ўзларининг бош вазифаси — халқ хўжалигини профил маҳсулотга бўлган эҳтиёжларини қондиришни, актив техникавий сиёсат ўтказишни таъмин этмадилар, бу эса ишлаб чиқаришнинг илмий-техникавий даражасида жиддий қолоқликка олиб келди. Сессияда асбоб-ускуналар ва машиналарнинг учдан бир қисмидан кўпроғи ўн йил ва ундан ҳам кўп вақт ишлатилаётгани, натижада саноатда қўл меҳнати улуши аслида камаймаётгани ва жами меҳнатнинг ярмисини ташкил этаётгани таъкидлаб кўрсатилди. Бу кўрсаткич, қурилиш ва қишлоқ хўжалигида тағин ҳам юқори.

Экономиканинг ўсиш суръатлари пастлиги, ноишлаб чиқариш соҳасига маблағ ажратишда «қолдиқ» принципининг ҳукмронлиги структура ва инвестиция сиёсатидаги катта хатоларга қўшилиб, социал муаммоларни, аввало республиканинг тез кўпайиб бораётган аҳолисини иш билан банд қилиш муаммосини ҳал этишга ҳаддан ташқари салбий таъсир қилди. Шу билан бирга, республиканинг катта имкониятлар ва ресурсларга эга бўлган кўпгина областлари ва районларининг потенциали ҳаддан ташқари суст ўсди, бу эса регионларнинг иқтисодий ва социал тараққиёт даражасини бараварлаштириш муаммосини мушкуллаштирди.

Жуда катта бошқарув системаси мавжудлиги шароитида кейинги йилларда хўжалик раҳбарлиги органларининг ҳар қандай масалаларни ҳал этишни марказлаштириши кучайди, маъмурий буйруқбозлик авж олди, ташаббускорлик ва ишга ижодий муносабат, аниқ-равшан жонли иш ўрнига кўп поғонали назорат, расмий-бюрократик ёндашув одат тусига кириб қолди. Сессияда шундай фактлар келтирилди: кейинги ўн беш йил ичида республика аҳолиси 1,5 баравар ўсгани ҳолда, маъмурий ходимлар сони 1,7 баравар кўпайди, уларни сақлашга қилинган чиқимлар эса 1,8 баравар ортиб, 1 миллиард сўмдан ошиб кетди. Ҳозир бошқарув аппаратида 700 мингдан кўпроқ киши ишлаб турибди. Бошқача қилиб айтганда халқ хўжалигида ишлаб турган ҳар олти кишига бир бошқарув ходими тўғри келади. Бу иттифоқдош республикалар ўртасида энг юқори кўрсаткич бўлиб, Иттифоқдаги ўртача даражадан ортиқдир.

Хўжаликка раҳбарлик системасида Иттифоқдаги структурадан кўр-кўрона андоза олиндики, нисбатан қисқа вақт ичида бир қанча министрликлар ва идоралар, иккита янги область, 43 та район, 81 та шаҳар, 14 та шаҳар типидаги поселка, 313 қишлоқ тузилди. Айни вақтда республикадаги корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотлар 100 тадан кўпроқ министрлик ва идорага, шунинг ярмидан кўпроғи иттифоқ-республика ва республика министрликларига қарайди. Турли-туман бошқармалар, Бош бошқармалар, республика саноат бирлашмалари ва бошқа оралиқ бўғинлари масалалар моҳиятини ҳал этиш билан шуғулланишдан кўра, кўпроқ топшириқларни етказиб берувчи идора ролини ўйнадилар.

Хуллас, пала-партиш вужудга келтирилган бошқарув системаси ўзининг бесўнақайлиги, кўп бўғинлилиги, аппаратга кўп чиқим қилиниши билан характерланиши, у социал иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш вазифаларига мос келмаслиги докладда ва депутатларнинг нутқларида адолатли равишда кўрсатиб ўтилди. Шуни таъкидлаш жоизки, ишчанлик ва бошқаришнинг жуда муҳим муаммоларига принципиал ёндашув депутатларнинг нутқларига хос хусусият бўлди. Улар Бош схеманинг асосий қоидаларини маъқуллаш билан бирга, уни янада такомиллаштиришга қаратилган бир қанча фикр-мулоҳаза ва таклифларни билдирдилар.

Қайта қуришнинг ҳозирги босқичида республикамиздаги бутун бошқарув системасини такомиллаштириш соҳасида ўтказилаётган туб тадбирларни экономикани ривожлантириш соҳасидаги мураккаб вазифалар ва шарт-шароитлар тақозо этяпти. Бу — ҳаёт, туб бурилиш даври талабидир. Ўз ролини ўйнаган аввалги бошқариш системасини сақлаб қолиш эндиликда экономикани прогрессив ва жўшқин ривожлантиришга жиддий тўсқинлик қилади. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон ССР Олий Советининг 1988 йил 9 апрелдаги қарори билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети тақдим этган Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини бошқаришнинг Бош схемаси лойиҳаси асосан маъқулланганлиги айни муддаодир. Бош схема лойиҳаси партия ва ҳукуматнинг бошқаришни тубдан қайта қуриш тўғрисида кейинги вақтда қабул қилинган программавий қарорлари туркуми, давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги СССР Қонуни, М. С. Горбачевнинг КПСС Марказий Комитети 1987 йил июнь ва 1988 йил февраль Пленумларидаги нутқларида баён этилган кўрсатмалар асосида, республикани иқтисодий ўстиришнинг объектив талабларига, турғунлик ҳолатларининг туб сабабларини чуқур таҳлил қилишга таяниб ишлаб чиқилган.

Бош схема лойиҳаси Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари билдирган, гражданлар ва меҳнат коллективлари хатларида баён этилган мулоҳазалар ва таклифлар ҳисобга олиниб, узил-кесил ишлаб чиқилганидан кейин Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси билан СССР Министрлар Совети муҳокамасига тақдим этилади. Масаланинг узил-кесил кўриб чиқилиши натижалари Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари билан республика меҳнаткашларига дарҳол маълум қилинади.

Республика халқ хўжалигини бошқаришни қайта қуриш, социал-иқтисодий ривожланиш суръатлари ошиши ва сифати яхшиланишига, раҳбарликнинг кўпроқ иқтисодий методларига ўтилишига, бошқарув аппаратининг сезиларли даражада қисқариб, самарадорлиги ошишига, умумдавлат манфаатларининг меҳнат коллективлари ва территориялар, манфаатлари билан жуда яхши уйғунлаштириб борилишига, фанни ишлаб чиқариш билан қўшишнинг замонавий ташкилий формаларидан кенг фойдаланишга хизмат қилиши кўзда тутилган. Шунингдек, халқ депутатлари Советларининг ўзларига қарашли территорияда иқтисодий ва социал-маданий қурилишни бошқаришдаги роли анча оширилиши зарур. Буларни сессия Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, халқ депутатлари область Советлари ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетлари, республика министрликлари ва идоралари олдига муҳим вазифа қилиб қўйди.

Бошқарувнинг янги структураси шароитида муваффақиятли ишлашга қодир бўлган кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш масаласига алоҳида эътибор бериш талаб этилади. Бундай кадрларни эса партиявий принципиаллиги ва ишга содиқлигига, кенг сиёсий билим доирасига, одамларнинг талаб-эҳтиёжлари ва юмушларига астойдил эътибор беришлари билан бирга, юксак касб маҳоратига эга бўлишларига қараб танлаш қоида бўлиб қолиши даркор. Кадрларни бундай танлаш камроқ ходимлар билан кўп ва сифат жиҳатидан анча мураккаб ҳажмдаги ишларни бажаришни таъминлаш мақсадини кўзлайди.

Бош схемада кўзда тутилган тадбирларни амалга ошириш бошқарувни ишлаб чиқаришга яқинлаштиради, экономикага раҳбарлик қилишнинг турли даражаларида пировард иш натижаларига эришиш учун ҳуқуқлар ва масъулиятни бир-бирига янада пухта боғлашни таъминлайди, социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштиришда меҳнат коллективлари ва халқ хўжалиги барча бўғинларининг ташаббускорлиги ҳамда ижодий изланишларини кучайтиришга ёрдам беради.

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессияси «Ўзбекистон ССР Давлат ҳаётидаги муҳим масалаларни халқ муҳокамасига қўйиш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонуни лойиҳасини атрофлича муҳокама этиб, шу ҳақдаги Қонунни қабул қилди. Социалистик демократияни янада чуқурлаштириш, халқнинг ўзини-ўзи бошқаришини ривожлантиришнинг конкрет ифодаси бўлган бу Қонун давлат ва жамият ҳаётининг муҳим масалаларига доир қарорларни ишлаб чиқишда гражданларнинг иштирокини кенг ошкоралик, меҳнаткашлар билдирган турли фикрлар ва таклифларни таққослаш ҳамда ҳисобга олиш асосида ривожлантиришга ёрдам беради.

Сессия Ўзбекистон ССР Олий Совети миллатлараро муносабатлар ва интернационал тарбия масалалари комиссиясини тузиш тўғрисидаги масалани ҳам муҳокама қилди. Ўзбекистон ССР Олий Советининг шу йил 10 апрелдаги қарори билан 23 кишидан иборат ана шундай комиссия тузилди. Депутатлар комиссия СССР халқлари қардошларча дўстлигини янада мустаҳкамлаш, меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялаш ишида муҳим роль ўйнайди, деб ишонч билдиришди.

Давлат агросаноат комитетининг шаҳарлар аҳолисини мева-сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилашга доир иши тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Ф. А. Полтаеванинг сўрови, уй-жой, мактаблар, социал-маданий соҳанинг бошқа муассасаларини ремонт қилиш учун зарур ресурслар билан таъминлаш хусусида Олий Совет депутатлари Т. М. Тусеева билан Р. Саидовнинг сўровига сессияда жавоблар тингланиб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Совети саккизинчи сессиясида муҳокама қилинган муҳим масалалар ва улар хусусида қабул қилинган ҳужжатларни ҳаётга жорий этиш республикамизни социал-иқтисодий ривожланишини жадаллаштириш, унинг ижтимоий-сиёсий ҳаётини янада фаоллаштиришнинг муҳим омиллари бўлиб қолади. Бинобарин мазкур ҳужжатлар кўпмиллатли республикамиз меҳнаткашлари ижодий ғайратлари ва ташаббусини авж олдиришга янги омил бахш этади, мамлакатимиз яхлит халқ хўжалик комплексига Ўзбекистон қўшаётган ҳиссани янада кўпайтиришга хизмат қилади.

САМИМИЙЛИК ВАЗИЯТИДА

12 апрель куни М. С. Горбачев расмий дўстлик визити билан Совет Иттифоқига келган ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Г. Гусак билан учрашди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари меҳмонни самимий табриклаб, совет коммунистлари, совет кишилари ўртоқ Гусакнинг социализм ишига, партияларимиз ва халқларимизнинг дўстлиги ҳамда ҳамкорлигини мустаҳкамлашга қўшган жуда катта ҳиссасини юксак баҳолашларини айтди.

Бўлиб ўтган суҳбатда Совет Иттифоқи ва Чехословакияда ўтказилаётган қайта қуриш, социалистик жамиятни демократиялаш соҳасидаги иш ҳақида бир-бирига ахборот бериш асосий ўринни олди.

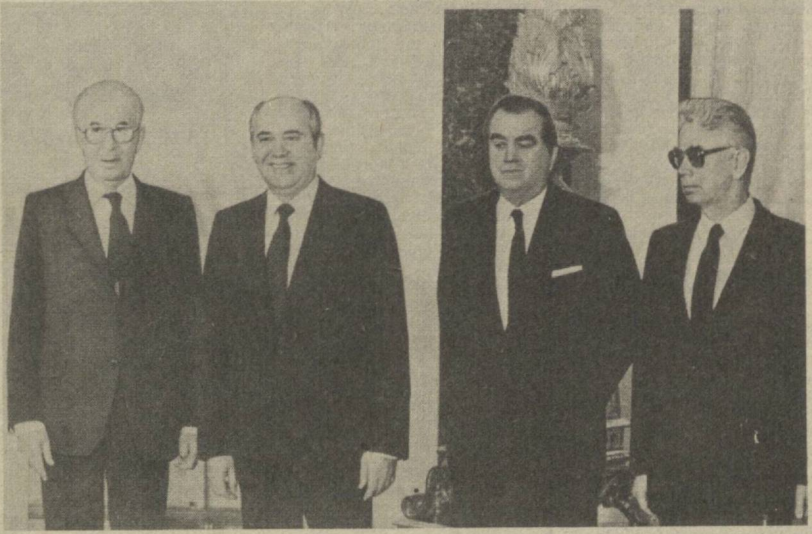

СУРАТДА: учрашув пайти. (ТАСС—ЎзТАГ телефотоси).

Биз мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини кескин жадаллаштириш вазифасини қўяр эканмиз, деб таъкидлади М. С. Горбачев, асосан одамларнинг моддий манфаатдорлигига катта эътибор бердик. Шундай қилиш тўғри бўлди ва тўғри бўлиб қолаверади. Бироқ меҳнаткашларнинг ўзлари қарор қабул қилишга, бошқарувда фаол қатнашишга интилиши ҳам қудратли омил эканлиги тез орада маълум бўлиб қолди. Демократиялашнинг моҳияти ҳам халқ ташаббускорлиги ва ўз-ўзини бошқариши учун шароит яратишдан иборат. Бундан чўчиш — халққа ишонмаслик демакдир, халққа ишонмаслик эса социализмга ҳам ишонмаслик демакдир.

Партия жуда кенг ва амалий демократиялаш йўлидан дадил бормоқда — КПССнинг бўлажак Бутуниттифоқ XIX партия конференциясида шу ҳақда гаплашиб оламиз. Унда партия ва давлат органлари вазифаларини аниқ чегаралашдек катта ва мураккаб масала ҳам асосий равишда кўриб чиқилади. Бу масала шундай ҳал этилиши керакки, партия жамиятнинг сиёсий авангарди сифатида, Советлар эса тўла ҳокимиятли вакиллик органлари сифатида ўзларининг Ленин тушунчасидаги ролига мувофиқ бутун ижодий потенциалини намоён эта оладиган бўлсин. Барча партия, давлат ва жамоат ташкилотлари, мансабдор шахслар ва гражданларнинг фаолияти ташаббус билан масъулиятнинг узвий равишда бирга боғланиши таъминланиши учун қатъий қонунчиликка риоя этиш асосига қурилиши ҳам зарур. Ҳуқуқий социалистик давлатнинг барпо этилиши сиёсий система қайта қурилганидан дарак бериши лозим, деб айтиш мумкин.

Г. Гусак ЧКП Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумида худди шунга ўхшаш муаммолар, гарчи ўз мамлакатимизнинг хусусиятларини эътиборга олиб, ўзига хос тарзда идрок этилган бўлса-да актив муҳокама қилинди, деб таъкидлади. Партиявий ишнинг янги формаларини ишлаб чиқиш, давлат ҳокимияти механизмини анча яхшилаш, унинг самарадорлигини ошириш, марказдаги ва жойлардаги аппаратни қисқартириш, министрликлар сонини камайтириш, уларнинг вазифалари ва иш усулларини қайта кўриб чиқиш масалалари турибди. Сиёсий системанинг барча бўғинлари мустақилроқ ва масъулиятлироқ иш кўришлари керак. Чунки қайта қуриш шуни талаб қилмоқда.

Халқ вакиллари ўз органларининг ҳамкорлигини ва иш тажрибасини баҳам кўришни чуқурлаштириш мақсадга мувофиқ эканлиги ҳақидаги умумий фикр изҳор этилди. Уларда ўзаро манфаатли иқтисодий ҳамкорликни ривожлантиришга, корхоналар ўртасида бевосита алоқалар, маданият соҳасида ҳамкорлик, одамларнинг мулоқотини ўрнатишга кўмаклашиш учун бир қанча имкониятлар бор.

Суҳбат қатнашчилари халқаро аҳволни, тинчлик ва хавфсизликни янада мустаҳкамлаш йўлларини баҳолашда бир фикрда эканликлари маълум бўлди.

Совет томони Европани ядро қуролидан халос этишда, Умумевропа жараёнини ривожлантиришда Чехословакиянинг ижобий ролини юқори баҳолади. Бир қанча йиллар мобайнида ЧССР халқаро экологик хавфсизлик ялпи системасини вужудга келтириш ғоясини ўртага қўймоқда. Бу қимматли ташаббусни қўллаб-қувватласа арзийди.

Чехословакияда қуролланиш пойгасини тўхтатиш, ялпи тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлида Совет Иттифоқи зўр бериб сарфлаётган куч-ғайратлар жуда кенг миқёсда қўллаб-қувватланмоқда, деб таъкидлади Г. Гусак. Умумевропа хонадони ғояси — қитъадаги барча халқларнинг тинч, яхши қўшничилиги ва кенг ҳамкорлиги ғояси чехословак халқига айниқса азиздир.

М. С. Горбачев ЧКП Марказий Комитети Бош секретари М. Якешга, коммунистларга, бутун қардош чехословак халқига муваффақият тилаб билдирилган истакларни топширишни сўради.

Учрашув самимият ва тўла ҳамжиҳатлик муҳитида ўтди. Унда ЧКП Марказий Комитетининг аъзоси, ЧССР ташқи ишлар министри Б. Хнеупек, Чехословакия Президенти маҳкамасининг бошлиғи Ф. Шалда; совет томонидан КПСС Марказий Комитетининг секретари В. А. Медведев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси Г. Х. Шахназаров бор эдилар.

* * *

12 апрель куни расмий дўстлик визити билан Совет Иттифоқига келган ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР Президенти Г. Гусакка Кремлда А. А. Громико Ленин орденини топширди, унинг Чехословакия ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантиришдаги катта хизматлари, тинчлик ва социализмни мустаҳкамлаш ишига шахсан қўшган катта ҳиссаси шу тариқа тақдирланди.

Мукофот топшириш пайтида П. Н. Демичев, Г. П. Разумовский, В. А. Медведев ўртоқлар, ЧССР ташқи ишлар министри Б. Хнеупек, куни кеча бўлиб ўтган Совет — Чехословакия музокараларининг қатнашчилари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

А. А. Громико билан Г. Гусакнинг мукофот топшириш вақтидаги нутқлари қарсаклар билан кутиб олинди.

* * *

ЧССР Президенти В. И. Ленин Мавзолейига ва Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига гулчамбарлар қўйди.

* * *

Тушдан кейин Г. Гусак Москвадан Тошкентга жўнаб кетди.

Аэродромда уни А. А. Громико, Э. А. Шеварнадзе, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

Г. ГУСАК ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Густав Гусак 12 апрель куни Тошкентга келди.

Ҳурматли меҳмон шарафига Тошкент аэропортида ЧССР, СССР ва Ўзбекистон ССРнинг Давлат байроқлари кўтарилган ҳамда чех, рус ва ўзбек тилларида табрик транспарантлари осилган эди.

Густав Гусакни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси П. Ҳабибуллаев, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев, республика Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский, Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри С. О. Азимов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси В. П. Орлов, ЧССР ташқи ишлар министри Б. Хнеупек, ЧССРнинг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси И. Ржегоржек, СССРнинг ЧССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси В. П. Ломакин Густав Гусак билан бирга Тошкентга келдилар.

(ЎзТАГ).

Суратда: ЧКП Президиумининг аъзоси, ЧССР Президенти Г. Гусак (ўнгдан иккинчи) Тошкент билан танишмоқда. ЎзТАГ фотоси.

Дўстона суҳбат

ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР Президенти Г. Гусак 13 апрель куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов билан учрашди.

Бўлиб ўтган дўстона суҳбатда СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси В. П. Орлов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси П. Ҳабибуллаев, республика Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский, ЧССР ташқи ишлар министри Б. Хнеупек, Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри С. О. Азимов, СССРнинг ЧССРдаги элчиси В. П. Ломакин, ЧССРнинг СССРдаги элчиси И. Ржегоржек ва бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

Р. Н. Нишонов олий мартабали меҳмонни унга СССРнинг юксак давлат мукофоти — Ленин ордени топширилганлиги билан Ўзбекистон меҳнаткашлари номидан самимий муборакбод этди. У бутун Совет Иттифоқидаги каби Ўзбекистондагилар ҳам, барча Г. Гусакни қардош Чехословакиянинг жуда катта партия ва давлат арбоби, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таниқли намояндаси, мамлакатимизнинг улкан дўсти сифатида, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш масалаларига доимий эътибор бериб келаётган инсон сифатида билишларини таъкидлади.

Меҳмон Ўзбекистон турмушининг барча соҳаларида қайта қуришнинг бориши билан республика партия ташкилоти, меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Тошкентда бўлган вақтида ўртага қўйган вазифаларни ҳал этишга бутун кучларини сарфлаётганликлари билан таништирилди. Ҳозирги вақтда партия комитетлари, халқ депутатлари Советлари, жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари қайта қуришни идеологик жиҳатдан таъминлаш, давлат органлари билан партия органларининг вазифаларини яна ҳам аниқроқ белгилаб қўйиш, корхоналар ва хўжаликларга ишлаб чиқариш масалаларини ҳал этишда кўпроқ мустақиллик бериш соҳасидаги ишларни кучайтирмоқдалар. Бунда социалистик мамлакатлар шу соҳада тўплаган бой тажрибадан фойдаланиш ғоят катта аҳамиятга эгадир.

Суҳбатда Ўзбекистоннинг чет мамлакатлар билан алоқаларига катта эътибор берилди. Сиёсий, иқтисодий, маданий, илмий соҳаларда ҳамда жамоатчилик йўллари билан бундай алоқалар ривожланиб бормоқда. Масалан, республикамиз корхоналари ўтган йилнинг ўзидагина ЧССРга ўнлаб миллион сўмлик ҳар хил маҳсулот жўнатганлиги қайд этиб ўтилди. Пахта толаси, йигирув машиналари, электрон ускуналар, экскаваторларнинг эҳтиёт қисмлари, кўн хом ашёси ва бошқа кўпгина товарлар шулар жумласидандир. Бизнинг республикамиз ҳам Чехословакиядан station станоклар, машина-ускуналар, темир йўл вагонлари, фармацевтика ва парфюмерия саноати маҳсулотлари, кийим-кечак, пойафзал ва бошқа кўпгина маҳсулотлар олиб турибди. ЧССР билан Ўзбекистон ССР ўртасидаги иқтисодий алоқаларни янада мустаҳкамлаш ва кенгайтириш учун катта имкониятлар мавжудки, мамлакатларимизнинг халқ хўжалигида ҳозир амалга оширилаётган йирик ўзгартишлар ана шундай имкониятларни яратиб бермоқда. Ҳозирча бу резервлардан етарли даражада фойдаланилмаяпти.

Суҳбат қатнашчилари халқларимиз ўртасидаги анъанавий дўстлик тўғрисида гапириб, Ўзбекистондагилар Чехословак халқининг шонли фарзанди Юлиус Фучикнинг хотирасини ҳурмат билан эъзозлаётганликларини мисол қилиб келтирдилар. Ю. Фучик 30-йилларда республикага бир неча марта келиб, ўз асарларида совет Ўрта Осиёсида социалистик жамият қурилишидаги муваффақиятлар тўғрисида ёзган эди. Фашизмга қарши курашган ажойиб журналистнинг музейи Тошкентнинг энг диққатга сазовор жойларидан биридир.

Р. Н. Нишонов Чехословакия халқларига социалистик қурилишда, ЧКП XXII съездининг, ЧКП Марказий Комитети шундан кейинги пленумларининг мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш ва ижтимоий турмушини қайта қуришга оид қарорларини рўёбга чиқаришда, шонли юбилей-Чехословакия мустақил деб эълон қилинган куннинг 70 йиллигини муносиб кутиб олишда янги-янги муваффақиятларга эришишларини тилаб билдирган истакларини топширишни илтимос қилди.

Г. Гусак Ўзбекистон диёрида сидқидилдан кутиб олганликлари учун самимий миннатдорчилик изҳор этди, ҳозирги вақтда Чехословакия Социалистик Республикаси олдида турган муаммолар ва уларни ҳал этиш йўллари тўғрисида сўзлаб берди. У Чехословакия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги, КПСС билан ЧКП ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик иккала мамлакат халқлари бахт-саодати йўлида, Ер юзида тинчлик манфаатлари йўлида бундан буён ҳам ривожланиб, мустаҳкамланиб бораверади, деб қатъий ишонч билдирди.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ БИЛАН ТАНИШУВ

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикаси Президенти Густав Гусак 13 апрель куни Тошкент билан танишди.

Г. Гусак республика пойтахтининг бош майдонида В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар ва намойишлар ҳиёбонидаги Номаълум солдат қабрига гулчамбар қўйди. ЧССР, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат гимнлари ижро этилди. Гул қўйиш маросими туркистонлик жангчилар фахрий қоровулининг тантанали марши билан якунланди.

Юқори мартабали меҳмон шаҳар бўйлаб саёҳат қилди. Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини бориб кўрди. Мотоциклчилар эскорти ҳамроҳлигидаги автомашиналар кортежи ўтган, баҳорнинг нафис кўкатлари билан ўралган кўчалар ва майдонларда СССР, ЧССР ва Ўзбекистон ССР Давлат байроқлари кўтарилган, табрик транспарантлари кўзга ташланади. Юзлаб кишилар қардош Чехословакия раҳбарини олқишлаш учун кўчаларга чиқди. Г. Гусак Тошкентдаги В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройи архитектура комплексини ва Халқлар дўстлиги монументи ўрнатилган майдонни кўздан кечирди.

ЧССР Президенти Тошкент бадиий буюмлар фабрикасида бўлди. Бу ерда азиз меҳмонни нон-туз, музика ва миллий рақслар билан кутиб олдилар. У корхонанинг хилма-хил маҳсулотлари, ишчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитлари билан танишди. Фабрика меҳнаткашлари билан самимий суҳбатлар бўлиб ўтди.

Сўнгра машиналар кортежи Тошкент область Орджоникидзе районидаги В. И. Ленин номли колхозга йўл олди. Г. Гусак хўжалик лимонарийсини зўр қизиқиш билан томоша қилди, колхозчилар билан учрашди.

Шу куни юксак мартабали меҳмон шарафига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми номидан зиёфат берилди. Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди. Зиёфат вақтида П. Ҳабибуллаев ва Г. Гусак нутқ сўзладилар.

(ЎзТАГ).

ЧЕТ МАМЛАКАТЛАР БИЛАН АЛОҚАЛАРНИ КЕНГАЙТИРАЙЛИК

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгашда совет гражданларини чет элларга командировка қилиш тартибини янада такомиллаштириш масалалари муҳокама этилди. Кенгаш қатнашчилари чет мамлакатлар билан иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш вазифаларини ҳам кўриб чиқдилар.

Чет элларга командировка қилинадиган кишилар фаолиятининг оперативлиги ва натижадорлигини ошириш учун янги иш формаларини жорий этиш, малакали мутахассислар тайёрлаш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Социалистик мамлакатлар билан ихтисослашиш ва кооперациялашга ўтиш, корхоналар ва ташкилотларнинг чет эллардаги шериклари билан бевосита алоқалар ўрнатиш, экспорт базасини кенгайтириш учун зарур шарт-шароитларни яратиш муҳимлигига эътибор жалб қилинди. Министрликлар ва идоралар ажнабий давлатлар билан савдо-иқтисодий ҳамда илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантириш учун кенг имкониятларга эга бўлганлари ҳолда ҳозирча бу йўлда қатъият билан ҳаракат қилмаяптилар.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими Л. С. Заморин нутқ сўзладилар.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ФЕСТИВАЛГА ҲОЗИРЛИК КЎРМОҚДА

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари X халқаро кинофестивалининг очилишига бир ойдан сал кўпроқ вақт қолди. 54 мамлакат вакиллари, шунингдек БМТ ва ЮНЕСКО кинофестивалда иштирок этажакларини маълум қилдилар. Республика пойтахти анжуман меҳмонлари билан унинг қатнашчиларини кутиб олишга фаол ҳозирлик кўрмоқда: рассомлар шаҳарни безамоқдалар, ўнбешта кинотеатр ремонт қилинмоқда, совғалар тайёрланмоқда. Фестиваль ташкилот комитетининг Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова раислигида Тошкентда бўлиб ўтган мажлисида мана шулар ҳақида гап борди.

Анжуман бош дирекциясининг уч қитъа бўлажак кино байрамига тайёргарлик тўғрисидаги ахбороти тингланди. Бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари ахборот бердилар. «Кино ва миллий маданият анъаналари» симпозиумини ўтказиш ҳамда фестиваль доирасида янги ташкилот — кинематографчилар профессионал клубини тузиш масалалари муҳокама қилинди.

Тошкент шаҳридаги бир қанча хизматларнинг фестивалга қандай тайёргарлик кўраётганлиги ҳам муҳокама этилди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика социал таъминот хизматини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун Қашқадарё область врачлик-меҳнат эксперт комиссиясининг катта медицина ҳамшираси Раиса Максимовна Драненко ва Сурхондарё область врачлик меҳнат-эксперт комиссиясининг раиси Мансур Назарович Эрназаров ўртоқларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган социал таъминот ходими» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика вокал-ижрочилик санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Бердақ номли Қорақалпоғистон давлат филармонияси симфоник оркестрининг вокал артисти ўртоқ Махсет Сапарович Хўжаниёзовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берди.

Дунё воқеалари

Совет—Афғонистон дўстлиги кунлари очилди

КОБУЛ, 13 апрель. (ТАСС). Кеча Афғонистон пойтахтида Совет — Афғонистон дўстлиги кунлари тантана билан очилди. Бу йил Совет Иттифоқи номидан Арманистон ССР қатнашмоқда. Бу йилги Совет — Афғонистон дўстлиги кунлари Апрель инқилобининг ўн йиллиги арафасида ўтаётганлиги жиҳатидан алоҳида аҳамиятга эгадир.

Шу муносабат билан бу ерда бўлиб ўтган тантанали йиғилишда сўзга чиққан АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Афғонистон — Совет дўстлиги жамиятининг раиси Ҳайдар Масъуд КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев билан Афғонистон Республикаси Президенти, АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари Нажибулло ўртасида яқинда Тошкентда ўтказилган учрашувга юксак баҳо берди. Тошкентда олий даражада бўлиб ўтган учрашув мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларда янги бир босқич очиб, Афғонистон — Совет дўстлигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилди, деб таъкидлади у.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

АНҚАРА. Туркиянинг Эрон ва Ироқ билан чегарадош районларида вазият кескин бўлиб турибди. Урушаётган томонлар авиацияси учун Туркия осмони ёпиб қўйилди. «Миллат» газетасининг хабарига кўра, шу тақиқлаш бузилган тақдирда, Туркия ҳаво ҳужумидан мудофаа воситаларига ўқ узиш тўғрисида буйруқ берилган. 10 апрелдан бошлаб Туркия авиацияси ҳавода кечаю кундуз назорат қилиб турибди, деб ёзади газета. Бир қанча ҳарбий-ҳаво базалари оширилган жанговар шай ҳолга келтирилган.

КОЛОМБО. Шри-Ланка полицияси ўтган йил августида Шри-Ланка президенти Жуниус Ричард Жаявардене ҳаётига қилинган ва муваффақиятсиз чиққан суиқасдда қатнашган террорчини қамоққа олди. Маъмурларнинг хабарларига кўра, ушланган киши сингалларнинг тақиқланган шовинистик ташкилоти «Жаната вимукти перамуна»нинг аъзосидир.

(ТАСС).

• *Партия турмуши: идеология ва ҳаёт*

ЮЗАКИ ЁНДАШИШ

ЕКИ УЛЬЯНОВ РАЙОНИ ХЎЖАЛИКЛАРИДА ИҚТИСОДИЙ ЎҚУВНИ ТАШКИЛ ЭТИШДАГИ РАСМИЯТЧИЛИК ҲАҚИДА

Ульянов районидаги «III Интернационал» совхозида ўтган йили пахта тайёрлаш плани бажарилмади. Давлатга 7 минг 610 тонна ўрнига 3 минг 752 тонна пахта топширилди. Ишлаб чиқариш харажатлари кўпайиб, пахта таннархи қимматлашди. Бир центнер пахта етиштириш учун 60 сўм 60 тийин ўрнига 75 сўм 59 тийин сарфланди. Райондаги «Қашқадарё», 15-, 20-совхозларда ҳам аҳвол шундай бўлди. Хўжаликларнинг раҳбарларидан оддий ишчиларгача экономика масалалари билан жиддий шуғулланишмайди. Иқтисодий ўқув машғулотлари тингловчиларнинг тўлиқ иштирокисиз, зерикарли ўтади.

«Хўжалик механизмини ҳар қандай қайта қуриш,— деб таъкидланади КПСС XXVII съездида, – маълумки, онгни қайта қуришдан, фикрлашда ва амалда таркиб топган бир хилликдан воз кечишдан, янги вазифаларни равшан англаб олишдан бошланади. Бу эса, аввало, хўжалик кадрларимизнинг фаолиятига тааллуқли». Чиндан ҳам онгни қайта қурмай туриб бирор натижага эришиб бўлмайди. Райондаги мавжуд 9 та совхоз директорининг бирортаси ҳам иқтисодий маълумотга эга эмас. Звено, бригада, бўлим ва участка бошлиқлари тўғрисида ҳам ана шундай мулоҳаза билдириш мумкин.

Шу сабабли райондаги кўпгина совхозларда хўжаликни иқтисодий бошқариш усуллари, ер ва сувдан фойдаланиш, моддий бойликларнинг ҳар бир килограмми ва ҳар бир тийинни тежаб-тергаб сарфлаш устидан назоратни таъминлаш аҳамиятига принципиал баҳо берилмаяпти, юзакичиликка йўл қўйилмоқда.

Тўғри, район партия комитетида райкомнинг биринчи секретари Ф. Омонов раҳбарлигида доимий ҳаракатдаги иқтисодий кенгаш ташкил этилган. Унга малакали иқтисодчилар, хўжалик раҳбарлари, партия ташкилотлари секретарлари, илғор бригада бошлиқлари ва ферма мудирларидан 26 киши жалб қилинган.

— Очиғини айтганда, бошқарув аппарати, бухгалтерия ходимлари ишчиларнинг кенг оммасидан ажралиб қолишганди, — дейди РАПО раиси Қ. Ҳайдаров. — Шунинг учун 71 жойда ташкил этилган «Қишлоқ хўжалик экономикасининг актуал масалалари» курсига 1674 нафар тингловчи қатнашмоқда. Бу ишчиларга иқтисодий тежамкорликни ўргатиш, маънавий эҳтиёжини қондириш имконини бермоқда, шуларни ҳисобга олиб ўқув устидан назоратни кучайтиряпмиз.

Қанийди амалда шундай бўлса... Биз ҳафтанинг иқтисодий ўқув машғулотлари ўтказиладиган куни райондаги хўжаликларда бўлдик. 15-совхоз директори, область партия комитети аъзоси Барот Гулмуродовдан кўп нарсаларни кутгандик. Бироқ у хўжалик экономикасида асосий ўрин тутган пахтанинг таннархи ошиб кетганлиги сабабларини аниқ мисолларда изоҳлаб бера олмади. У ҳатто райком ҳузуридаги иқтисодий кенгаш аъзоси эканлигини ҳам аранг эслади.

— Иқтисодий кенгашга аъзосиз дегандай бўлишганди, — деди Б. Гулмуродов. — Бир-икки жойда лекция ҳам ўқиганман.

Совхоз ўтган йили пахта тайёрлаш планини бажармади. Бир центнер пахтанинг таннархи 68 сўмга чиқиб кетди. Бунинг сабаби асосан совхоз раҳбарлари бошқарувнинг маъмурий усули, буйруқ бериш, хўжаликка оид масалаларни ўзича ҳал этиш иллатларидан қутулолмаганлигида, иқтисодий билимларни эгаллашга бепарво қараганлигида бўлди.

Иқтисодий ўқув жойларда номигагина ташкил этилган. Совхоз марказидаги иқтисодий ўқишга турли касб эгаларидан 35 киши тортилган. Журнални варақлаб кўрганимизда 10—15 киши машғулотларга муттасил қатнашмаётганлиги маълум бўлди. О. Чориева, А. Умрзоқова, Б. Бекмуродова, З. Жумаева, Б. Худойбердиев каби тингловчилар эса ўтган тўққизта машғулотнинг биттасига ҳам иштирок этишмаган.

— Машғулотга келмайдиган кишиларни журналга қайд этишнинг нима ҳожати бор? — цех партия ташкилотининг секретари Зиёдулло Рўзиқуловдан сўрадик.

— Тингловчилар кўп бўлсин деганмиз-да...

Мана, сизга цех партия ташкилоти секретарининг кўзбўямачиликни қандай вужудга келтираётгани. Мутахассислар, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, хусусан совхоз партия ва комсомол ташкилотларининг секретарлари, касаба союз ташкилоти раисининг иқтисодий ўқувга жалб қилинмаганлиги ажабланарли.

Маълумки, совхоз раҳбарларидан оддий ишчилар, барча мутахассисларгача хўжалик фаолиятини иқтисодий жиҳатдан ўрганиб, чуқур таҳлил қилмас эканлар, кўзланган мақсадга эришиш қийин. Кўп жойларда иқтисодий ўқув номигагина ташкил этилган, унинг тингловчилари машғулотларга актив қатнашмайдилар. Машғулотлар эса ҳар доим ҳам белгиланган вақтда ўтмайди.

«Москва» совхозида иқтисодий ўқувнинг икки тингловчиси билан суҳбатлашиб, икки хил таассурот олдик. Совхознинг материал бухгалтери Холиқул Мавлонов РАПО кенгаши раиси билан суҳбатда пудратнинг фойдаси, иш ҳақи тўлашнинг янгича тартиблари, бригада кенгашлари фаолияти, иқтисодий тежамкорлик тўғрисидаги саволларга қониқарли жавоб қайтара олмади. Бу машғулотлар хўжалик фаолиятидан келиб чиқадиган конкрет мисолларсиз, жуда суст, юзаки ўтаётганини кўрсатади. Ҳолбуки бу ерда иқтисодий жиҳатдан ўрганса, ибрат олса арзийдиган ижобий мисоллар кўп. Масалан, Абдуқаҳҳор Абдуллаев бошлиқ бригада ўтган йили хўжалик ҳисобида ишлаб 32 гектар ернинг ҳар гектаридан 41,7 центнердан пахта, 5 гектар ерда сабзавот, 10 гектар ерда сорго етиштирди. Бригада аъзолари тежамкорлик сабабли 63 минг сўм устама ҳақ олишди. Шунинг 54 минг сўми пахтадан келди.

Хўжаликда шунингдек, пудрат асосида ишлагани билан унинг аҳамиятини тўғри тушуниб етмаган, пировард натижани бой берган қолоқ бригадалар ҳам бор. Жумладан, Холиқул Шодиев, Шоназар Рўзиқулов, Жўра Рўзибоев бошлиқ бригадаларнинг ҳар бири ўтган йилни 6—6,5 минг сўм зарар билан якунлади. Энди улар бу маблағни давлатга қайтариб тўлашлари керак.

— Қолоқ пудратчи бригадалардан зарарни ундириб олмасак тенгсизлик бўлади, — дейди совхоз директори А. Усмонов. — Қолаверса, шартномани бузишга ҳаққимиз йўқ. Ахир, ҳар бир киши пировард натижа учун жавобгарликни ҳис қилсинда. Кимки иқтисодий ўқувда фаол иштирок этар экан, у ўз ишини яхши тушунади, пировард натижа учун курашади.

— Ишлаб чиқаришда иқтисодий самарадорликни оширишда иқтисодий билимлар қўл келаётир, — дейди 3-бўлимнинг 1-бригадаси бошлиғи, иқтисодий ўқув тингловчиси Абрай Ҳаққулов. — Коллективимиз аъзолари ўтган йили ҳосилдорликни гектар бошига 37,2 центнерга етказдилар. Биз сувдан, ўғитдан тежаб-тергаб фойдаландик. Техникани беҳуда ишлатмадик. Бригада кенгашида тасдиқланган, бизга берилган маблағни ҳам тежаб, расамади билан сарфладик. Иқтисод қилиб қолинган маблағнинг 70 проценти иш ҳақи сифатида ишчиларимизга берилди. Ҳар бир ишчининг ойлик маоши 380 сўмга тўғри келди. Булар бригада коллективи иқтисодий ўқишда олган билимларни амалда қўллаб иш тутаётгани натижасидир.

«III Интернационал» совхозининг Аслон Каримов мудирлик қилаётган сут-товар фермаси ўтган йили районда биринчи бўлиб пудрат усулига ўтди. Бу ерда иш икки сменада уюштирилди. Ферма мудири А. Каримов иқтисодий ўқув тингловчиси. У пудрат шартларини молбоқар ва сут соғувчилар ўртасида кенг ишлаб чиқди. Пешқадам соғувчилар йилни ҳар бош сигирдан 3600 килограммгача сут соғиб олиш билан якунладилар. Ферма давлатга 650 тонна ўрнига 768 тонна сут топширди. Чорвачилик хўжаликка 78 минг сўм соф фойда келтирди.

— Даромад ҳақида гап кетганда, — дейди ферма мудири А. Каримов, — баъзи ношуд иқтисодчилар билан жиддий тортишувга, баҳслашувга тўғри келяпти. Улар пландан зиёд сут соғиб нормани бажарган соғувчиларга ошиқча ҳақ беришга қаттиқ қаршилик қилаётирлар. Қолаверса, дирекция билан тузилган шартномани бузмоқчи бўладилар. Ана шундай вазиятда иқтисодий билимларни қунт билан эгаллаётганлигимиз катта фойда бермоқда.

14-совхозда иқтисодий ўқув тингловчиси Абдимурод Янгибоев билан суҳбатлашдик. У хўжаликда статист бўлиб ишлайди. Аммо машғулотларга фаол иштирок этмайди. У ҳатто кейинги мавзуни ҳам эслай олмади. А. Янгибоев сингари тингловчилар хўжаликда анчагина. Бироқ совхоз партия комитетида 8 жойда иқтисодий ўқув ташкил этилганлиги, 287 киши машғулотларга доимий қатнашаётганлиги ҳақида фахрланиб гапиришди. Лекин давомат сири очилганда «биласизми, одамларни тўплаш қийин бўляпти» деб баҳона қидиришга тушиб қолишди. Дзержинский номли 18-совхоз дирекцияси, партия комитети ва цех партия ташкилотларининг фаолиятсизлиги туфайли машғулотлар ҳамиша юзаки, суст ўтяпти. Журналлар тўлғазилмайди, уларда фақат одамларнинг исми ва фамилияларигина қайд этилган, холос.

Ўқув куни кеч соат бешда маъмурий бинода бош экономист Анвар Худойбердиевдан бошқа ҳеч кимни учрата олмадик.

— 1-бўлим иқтисодий ўқув тингловчилари билан машғулот ўтказмоқчи эдим, — деди А. Худойбердиев.— Транспорт йўқлигидан бора олмаяпман. — 2-бўлимга машғулот ўтказгани бош бухгалтеримиз Эргаш Муҳаммадиев кетиб қолди.

Совхознинг 2-бўлими идорасида кишилар гавжум эди. Наҳотки, ўқувга шунча одам тўпланган бўлса? Иқтисодий ўқув қандай йўлга қўйилаётганлиги билан қизиқишаётганлигини эшитиб, хўжалик раҳбарлари ўқув хонасига кекса-ю ёш ҳаммани мажбуран киритишибди. Ҳатто, мактаб ва боғча ёшидаги болалар ҳам бор эди. Машғулот олиб бораётган пропагандист қанчалик жон куйдириб гапирмасин, «Пировард натижага қараб коллективга ҳақ тўлаш, бригада ва звеноларнинг коллектив пудрат асосида ишлашининг энг муҳим принципи» темаси мазмунини ҳеч ким тушунмади.

Бу нима, кўзбўямачиликми ёки расмиятчилик? Совхоз дирекцияси ва партия комитети бу билан кимларни алдамоқчи? Албатта, ўзларини...

Иқтисодий ўқув машғулотлари райондаги «Қашқадарё», «Партия XXIV съезди» 20-совхозларда ҳам жуда оз тингловчиларнинг иштирокида паст савияда ўтказилмоқда. Баъзи хўжаликларда иқтисодий талабдан келиб чиқиб, хўжалик юритишдаги янгиликларни ҳаётга жорий этишга ҳаракат қилиняпти-ю, яхши ишнинг давомийлиги таъминланмаяпти. Масалан, «Қашқадарё» совхозида чек системасига ўтишга бундан икки йил олдин шов-шув билан киришилганди. Нима бўлди-ю бу ишлар барҳам топди. Шунга ўхшаш фактлар бошқа хўжаликларда ҳам мавжуд.

Бошланғич партия ташкилотлари ўқув устидан назоратни бўшаштириб юборганлар. Меҳнаткашларнинг иқтисодий билимини ошириш масаласи партия комитетлари мажлисларида кўриб чиқилмаяпти. Бунинг ишлаб чиқаришга салбий таъсири бор. Районда маҳсулот етиштириш таннархи планда белгиланган даражада арзонлашмаётир. Масалан, ўтган йили ҳар центнер пахтанинг таннархи 5 сўм 35 тийинга қимматлашди. Бир центнер сут етиштириш учун 35 сўм 70 тийин, бир центнер гўшт етиштириш учун эса 353 сўм 67 тийин сарфланди.

Кўп жойларда иқтисодий ислоҳот, бригада пудрати усулини жорий этиш ҳамон қуруқ гап бўлиб қоляпти. РАПОда 294 та бригададан 238 таси пудрат усулида ишлаётганлигини айтишди. Аммо коллектив пудратга ўтиб ишлаган пахтачилик бригадаларидан фақат 76 тасигина йиллик планни бажарганлиги янги усул тўла ўзлаштирилмаганлигини кўрсатади.

Иқтисодий ўқувда рўй бераётган расмиятчилик район партия комитетини ташвишлантирмаяпти. Тўғри, бу ерда экономикага доир турли кенгашлар, йиғилиш ва семинарлар ўтказиляпти. Лекин буларнинг амалий ишга таъсири сезилмаяпти. Район партия комитети бюроси ўтган йилнинг февраль ойида «69-механизациялашган кўчма колонна бошланғич партия ташкилоти меҳнат коллективининг ишлаб чиқариш активлигини оширишда сиёсий ва иқтисодий ўқувдан фойдаланиши тўғрисида»ги қарорни қабул қилган эди. Яқинда ушбу қарор назоратдан чиқарилди. Афтидан қарорда белгиланган тадбирлар тўла амалга оширилди, деган хулосага келинган бўлса керак. Шунингдек, 1987 йил декабрь ойида КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқув системасини қайта қуриш тўғрисида»ги қарори асосида белгиланган тадбирлар ҳам бажарилмай фақат қоғозда қолаётир.

Иқтисодий ўқувни ташкил этишдаги сафсатабозлик, кўзбўямачилик — бу муҳим ишга юзаки ёндашувнинг оқибати, албатта. Бу соҳадаги қолоқлик хўжалик ишида ҳам қолоқликни келтириб чиқаради. Ана шуни унутмаслик лозим.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

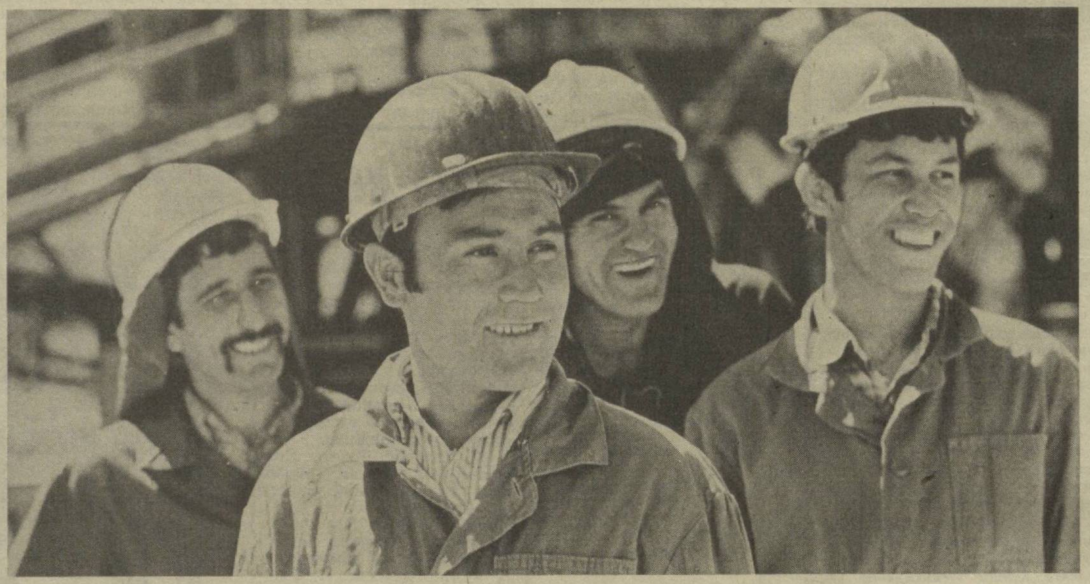

БРИГАДА ПУДРАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИБ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг X пленуми ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессияси қарорларини қашқадарёлик пармаловчилар қониқиш билан кутиб олдилар. Айниқса, улар интернационал тарбияни кучайтириш тўғрисидаги ҳужжатларни катта қизиқиш билан ўрганишмоқда. Бу — бежиз эмас. Ҳисоролди нефть-газ қидирув экспедициясининг коммунист Ўрол Бердиев бошлиқ бригадасида турли миллат кишилари меҳнат қилишади. Бу ерда мустаҳкам меҳнат интизоми, ўртоқларча муносабат, ўзаро ҳурмат ва аҳиллик муҳити қарор топган. Коллектив тармоқда биринчилар қатори бригада пудрати усулига ўтганди.

Бу коллектив ҳозир «Узбекнефтегазгеология» ишлаб чиқариш бирлашмасида илғорлар сафида бормоқда. Йилнинг ўтган уч ойи мобайнида бригада бир ярим километрдан ортиқ қудуқ пармалади. Тежамли иш юритиш туфайли 70 минг сўм маблағ иқтисод қилинди. Бу муваффақият пармаловчилар топширилган вазифага масъулият билан ёндашаётганликларининг самарасидир. Улар КПСС XIX конференцияси очилишини беш йиллик уч йили планини бажариш билан кутиб олишга аҳд қилдилар.

Суратда: пешқадам бурғучилар: (чапдан — ўнгга) Эмирасан Мамутов, Ўрол Бердиев, Искандар Бердиев ва Олим Муродов.

Ш. Шаропов фотоси
(ЎзТАГ) фотохроникаси

ТЕЛЕВИДЕНИЕ—ОММАГА

> **«БЕШ ЙИЛЛИК ОХИРИГА БОРИБ АСОСАН ҲАММА ЖОЙДА ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ ИККИ ПРОГРАММАСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛИШ ТАЪМИНЛАНСИН...»**
>
> (КПСС XXVII съезди Қарорларидан).

Партия ва ҳукуматимизнинг ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, хўжалик юритишнинг интенсив усулларига ўтиш, социалистик ишлаб чиқарувчи кучларни янада ривожлантириш юзасидан қўйган вазифаларини бажариш ахборот воситаларидан кўпроқ куч-ғайрат билан ишлашни талаб қилади. Кишилар жамиятнинг маънавий ҳаётига ва кенг меҳнаткашлар оммаси онгига ғоявий таъсир ўтказишнинг муҳим омиллари бўлмиш радиоэшиттириш ва телевидение ёрдамида ижтимоий фаолият, фан, маориф ва маданият соҳасидаги янгиликларни катта қизиқиш билан кутиб олмоқдалар. Чунончи, телевидение сиёсий маориф тарқатиш, дунёқарашни шакллантириш, кенг оммани халқаро ва мамлакат ички ҳаётидаги воқеаларни тушуниб олишга жалб этиш, миллий, ватан ва жаҳон маданияти бойликларини эгаллашга тарғиб этишда энг муҳим восита бўлиб қолди.

Бугунги кунга келиб республика аҳолисининг 94 проценти Бутуниттифоқ ва республика радио эшиттиришларининг ҳамда телевидениенинг биринчи программаларини сифатли кўриш ва эшитиш имкониятига эгадир. Барча область марказлари ва Ўзбекистондаги 12 та йирик шаҳар ҳозирги пайтда Марказий телевидениенинг иккинчи программаси кўрсатувларини томоша қилмоқда. Тошкент шаҳри ва пойтахт области, Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм области аҳолиси учун маҳаллий телевидение кўрсатувлари ташкил этилган.

Ўрта Осиё республикалари халқлари ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлаш ишида Тошкент шаҳрида Тожикистон ва Қирғизистон телевидениеларининг, Бухоро шаҳрида эса Туркманистон телевидениесининг программалари олиб кўрсатилаётганлиги яхши самара беряпти. Ҳар ойда «Дўстлик экрани» программаси доирасида республика телевидениеси орқали Қозоғистон, Ўзбекистон, Қирғизистон ва Тожикистон телестудиялари биргаликда тайёрлаган телекўрсатувлар намойиш этиляпти. 1987 йилда Тошкент шаҳри орқали Қозоғистон телевидениеси кўрсатувларини Қозоғистон жанубий районлари ва Тошкент области аҳолиси учун намойиш этиш йўлга қўйилди. Бу йил Самарқанд шаҳрида Тожикистон телевидениеси программаларини олиб кўрсатишни ташкил этиш кўзда тутилмоқда. Айни пайтда Душанба телевидениеси кўрсатувларини Бухоро шаҳрида ва Фарғона водийсининг баъзи шаҳарларига трансляция қилиш имкониятлари ўрганилмоқда. Буларнинг ҳаммаси анчагина миқдорда капитал маблағлар сарфлашни, ускуналар ажратишни ҳамда катта ҳажмдаги қурилиш-монтаж ишларини адо этишни талаб қилади.

Ҳозир ўз навбатида Ўзбекистон телевидениесининг кўрсатувлари қўшни республикалардаги Душанба, Ленинобод, Фрунзе, Чимкент шаҳарларида намойиш қилиняпти. Хуллас, республика аҳолисига телевидение кўрсатувларини намойиш этиш ўн бешта қудратли ва 200 та кам қувватли телетрансляторлар, радиореле линияларининг кенг тармоқ отган шохобчалари ҳамда янги типдаги космик телевидение системаларини қабул қилувчи воситалар ёрдамида амалга оширилмоқда.

Табиийки, телевизион ретрансляторлар республика рельефи ҳисобга олинган ҳолда, бутун территорияларни иложи борича кўпроқ тасвир ва овоз сигналлари билан қамраб олиш мақсадида асосан тоғли жойларда жойлаштирилган.

КПСС XXVII съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди алоқа ходимлари олдига беш йиллик охирига бориб ҳамма жойда Марказий ва республика телевидениеси ҳамда радиосининг биринчи программаларини қабул қилишни таъминлаш вазифасини қўйган. Республика Алоқа министрлиги ана шу вазифалардан келиб чиқиб, ўн иккинчи беш йиллик учун ишлаб чиқилган планни адо этишга бутун куч-қувватини сарфлаяпти.

Қорақалпоғистон АССР, Қашқадарё, Сурхондарё, Жиззах ва Навоий областлари аҳолисининг асосий қисми телевидение кўрсатувлари ва радиоэшиттиришлари яхши қабул қилинадиган зоналардан четроқда яшаши ҳисобга олиниб, Муборак, Денов, Термиз шаҳарларида янги кучли телестанциялар, шунингдек, бориш қийин бўлган тоғли ва саҳро жойлардаги аҳоли пунктларида 160 та кам қувватли телестанциялар бунёд этиш мўлжалланмоқда. Тахтакўпир, Шаҳрисабз шаҳарларида кучли телестанциялар қуриш учун ташкилий ишлар бошлаб юборилди. 1989 йилда Навоий — Учқудуқ радиореле линияси реконструкция қилиб бўлингач, республика телевидениеси кўрсатувларини рангли тасвирда узатиш соҳасидаги ишлар якунланади. Ўн учинчи беш йилликда республика телевидениеси программаларини Ўзбекистоннинг энг олис тоғли ва бориш қийин бўлган жойларга узатиш учун космик телевидение системасидан кенг кўламда фойдаланиш режалаштириляпти.

Республика пойтахтини ва йирик шаҳарларни интенсив равишда қуриш, бош план асосида кўп қаватли уй-жойлар ва маъмурий биноларни бунёд этиш, баландлиги 250—375 метрли телестанцияларни фойдаланишга топшириш ҳамда телевидение программалари миқдорининг кўпайтирилаётганлиги бизнинг олдимизга муайян муаммоларни қўймоқда. Шунга кўра, биз кўп қаватли баланд иморатларда телевидение кўрсатувларини коллектив қабули учун юксак самарали системаларни лойиҳалашимиз ва ўрнатишимиз, шунингдек мавжуд системаларни реконструкция қилишимиз лозим. Шу мақсадда республика ҳукумати муайян тадбирларни тасдиқлади. Унда маҳаллий органлар зиммасига СКПТ системасини босқичма-босқич жорий этиш ҳамда бу системаларни кўп қаватли баланд уй-жойлар ва маъмурий бинолар қурилаётган районларнинг ажралмас, таркибий қисми деб ҳисоблаш зарурлиги юклатилган.

Радиоэлектрон воситаларининг электрон магнит жиҳатдан бир-бирига мос келишига риоя этиш мақсадида ҳамда телевидение кўрсатувларини қабул қилишга халақит беришнинг олдини олиш йўлида телевидение асосан дециметр тўлқинидаги диапазонда ишловчи кучли телепередатчиклар негизида ривожлантирилади. Бу ўз навбатида Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги корхоналари ҳамда маҳаллий ҳокимият органларидан телевидение шохобчалари системасида катта ташкилий ва техникавий тадбирларни амалга оширишни талаб этади.

К. РАҲИМОВ,
Ўзбекистон ССР алоқа министри.

• *Долзарб мавзуда*

ЧИГИТ ЭКИШ БОШЛАНДИ

5 апрель. Редакциямизга тожикистонлик қаламкашлар қўнғироқ қилишди. «Бизда бугун ерга чигит тушди. Уни Вахш воҳаси пахтакорлари бошлаб бердилар...»

6 апрель. «Алло, Тошкентми! Боку журналистлари телефон қилишяпти. Озарбайжонликлар чигит экишга киришдилар. Бу йил биз 300 минг гектар ерга «оқ олтин» уруғи қадаймиз...»

Қардош республикалардан олинган бу хуш хабарларга ўша кунлари хушхабар билан жавоб беролмадик. Негаки, бизга ҳали 6-7 кун вақт керак эди. Баҳор республикамизда бироз кечикиброқ келдими, ерга тушган нам тезда кўтарила қолмадими, ҳар қалай оммавий экишга тушганимиз йўқ эди.

Мусобақадошларга 13 апрель куни қўнғироқ қилдик: Ўзбекистонда ҳам чигит экиш ёппасига бошланди.

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетидан кечагина олинган хушхабарда шундай жумлалар бор. «...Барча областлар, районлар ва хўжаликлар ўзларининг ер, сув, иқлим шароитларига кўра олдиндан ажратилган майдонларга бирин-кетин чигит уруғи қадашга тушдилар. Пахтакорлар бу йил ўз ихтиёрларидаги 1 миллион 970 гектар ерда саноат учун қимматбаҳо хом аёш — аъло сифатли пахта етиштиришга аҳд қилганлар. Марра -5 миллион 250 минг тонна!».

Бу йилги экиш мавсумининг ўзига хос жиҳати шундаки, барча юмушлар ҳозирданоқ қатъий давлат буюртмаси асосида амалга оширилмоқда. Хўжаликлар экин майдонлари структурасини аниқлашда илк бор тўла мустақиллик олдилар. Шунинг учун ҳам республикада пахта экиладиган майдонлар бу йил қарийб 140 минг гектарга камайтирилди. Белгиланган тиғиз топшириқларни бажариш йўлида интенсив технологияни кенг қўлланиш ва юксак ҳосилли пахта сортлари навларини экиш планлаштирилган. Бўшаб қолган майдонларда ҳозир озуқа экинлари экиш қизғин давом этяпти. Бу билан узоқ йиллардан буён суст ўзлаштириб келинган алмашлаб экиш агротехникаси энди жадаллашди. Чорвачиликни ем-хашак билан таъминлаш муаммолари, шубҳасиз, ҳал этилажак...

Ҳа, баҳор момақалдироқлари гулдуроси кетидан кўклам қуёши қирларга, адирларга, кенг пахтазор пайкалларига илиқ нур сочди. Обитобига келган майдонлар бағри минглаб тракторлар, сеялкалар, чизеллар, бороналар ва уларни бошқараётган механизатору деҳқонлар билан яна чирой очди.

— Гулсара Саидабдуллаева бошлиқ пахтачилик бригадасида меҳнат қўшиғи бошланди, — деб хабар қилади хоразмлик жамоатчи мухбиримиз О. Абдуллаев. — Бригада Янгибозор районидаги Ҳамза номли колхозда чигит экиш ишларини биринчи бўлиб туаллади. Коллектив пахтакорлари бу йил давлатга 220 тонна «оқ олтин» сотишни аҳд қилганлар. Чигит экиш районидаги бошқа хўжаликларнинг илғор бригадаларида ҳам оммавий тус олди.

Аммо республикамиз қишлоқ хўжалигининг бош экини — пахта етиштиришни кўпайтириш учун ҳозирданоқ ишга қатъий киришиш лозимлиги масъулиятини ҳануз етарли тушуниб етмаётган областлар, районлар, хўжаликлар раҳбарлари ва мутахассислар ҳам йўқ эмас. Масалан, Бухоро, Қашқадарё, Сирдарё, Жиззах областларининг кўплаб хўжаликлари ерларга экиш олдидан калий ўғити сепиш ишлари топшириғини кўнгилдагидек бажармадилар. Қорақалпоғистон АССР (200 минг гектар), Хоразм области (70 минг гектар) ва Қўқон группаси районларида (30 минг гектар) майдон апрель ойининг бошига қадар ҳам ҳайдовсиз ётди. Шу областларда бу юмушлар ижросига эндигина киришилмоқда. Бу чигит экишни кечиктиришга сабаб бўлмай, нима бўларди!

Шундай ҳоллар борки, туксизлантирилган чигит уруғи экишга кўпроқ эътибор бериш кераклиги ҳақида неча йиллардан буён гап-сўзлар кетса-да, ҳамон унга консерваторларча муносабатда бўлаётганлар бор. Жумладан, бу йил Қашқадарё, Сирдарё областлари ва Фарғона водийсида бу соҳада белгиланган топшириқлар барбод берилиши хавфи бор. Чунки шу областлардаги пахта заводлари хўжаликларини бундай чигит билан таъминлаш планларини ҳозиргача ҳам бажармадилар.

Чигитни аниқ уялаб экиш тажрибаси кейинги йилларда кўплаб хўжаликларга ва бутун-бутун районларга қўл келаётгани сир эмас. Аммо бу ташаббус ҳали жойларда кенг оммалашганича йўқ. Ҳолбуки, чигит аниқ уялаб экилса, қайта экиш ҳоллари камаяди, уруғ тупроқ қатламини тез ёриб, қийғос униб чиқади ва ниҳоллар дуркун ўсади.

Ҳозир илғор районлар ва хўжаликларда чигит экиш айни қизғин паллага кирди. Бироқ Оқдарё, Олот, Свердлов, Ульянов, Зарбдор, Оқолтин, Избоскан, Бағдод, Чортоқ, Янгиариқ, Бекобод, Шуманай сингари бир қатор районлар борки, уларда ишлар муддати кечикиб боряпти. Қолаверса, экиш тугаши биланоқ синоптиклар айтаётган ёмғирли кунлардан кейин қатқалоқ ҳосил бўлишини, уни юмшатиш учун зарур «МВН-2», «МВХ-5», «РОР» каби техника воситалари зарурати туғилишини мутасадди раҳбарлар, мутахассислар ўйлашмаяпти.

Партия, совет, хўжалик органлари раҳбарлари чигит экиш мавсумини барвақт, сифатли тугаллаб, навбатдаги агротехника тадбирларининг муқаррар ижросини таъминлашлари учун дала меҳнаткашлари ўртасида социалистик мусобақани, ялпи сафарбарликни, сиёсий-тарбиявий ишларни, одамларга бўлган ғамхўрликни кучайтирмоқлари керак. Зеро, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида республика раҳбар ходимлари ҳузурида сўзлаган нутқида айтганидек, «бу... республика партия ташкилоти барча раҳбар кадрларининг энг асосий вазифасидир».

АГРОСАНОАТ БЎЛИМИ.

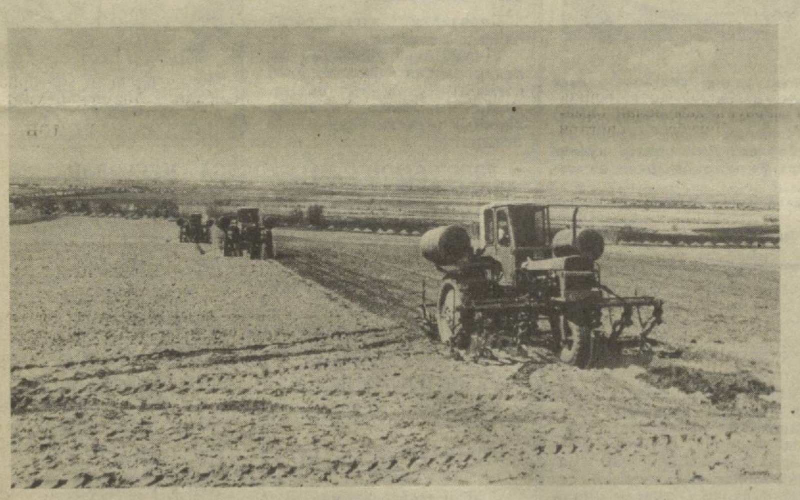

КУНИГА 6–7 ГЕКТАРДАН

Иштихон районидаги Навоий номли колхознинг коммунист Азим Жумаев бошлиқ бригадаси далаларида чигит экиш суръати кун сайин авж оляпти. Тажрибали пахтакорлар уруғни барвақт қадаб, уни тупроқнинг ўз намига ундириб олишга ҳаракат қилмоқдалар. Хўжаликнинг Яхшибой Қаршиев, Қўқон Хўжаёров ўртоқлар етакчилик қилаётган бригадаларида ҳам экиш ишлари уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

Айни дамларда колхоз далаларида 12 та сеялкани юксак унум билан ишлатаётган деҳқонлар экин-тикин ишларини узоғи билан 10 иш кунида бажаришга бел боғлашган. Хўжалик деҳқонлари бу йил 1143 гектар майдондан давлатга 3490 тонна пахта ҳосили етказиб беришади.

Ў. САИДОВ,
Самарқанд области.

ЭРТА ЭККАН ХИРМОН ҚИЛУР...

Халқнинг шу доно нақлига амал қилган Қизилтепа районининг «Ўзбекистон» колхози деҳқонлари бу йилги кўклам юмушларига барвақт киришган эдилар. Улар экин майдонларига уруғ қадаш олдидан ҳар гектар майдонга ўрта ҳисобда 30-35 тоннадан маҳаллий ўғит сепишди. Зарур жойлар минерал ўғитлар билан озиқлантирилди. Барча майдонлар текисланиб, бороналанди, чизелланди.

Барвақт бажарилган юмушлар чигит экиш ишларининг ҳам барвақт бошланишига имкон берди.

Кеча у ердан хушхабар келди: колхоз 650 гектардан зиёд майдонга оқ пахта ва ингичка толали пахта уруғини экиш топшириғини бажариш арафасида.

Р. НЕЪМАТОВ,
Навоий области.

ЁШЛАР БРИГАДАСИ ОЛДИНДА

Ҳалимахон Мирзакаримова етакчилик қилаётган Олтиариқ районидаги «Ўзбекистон» колхози комсомол-ёшлар бригадаси аъзоларининг бу йилги режаси ҳар гектар пахта майдонидан 35 центнерлик ҳосил хирмони кўтариш!

Бригада ўз тасарруфидаги 98 гектар ернинг 80 гектарига барака уруғи қадашга тушди. Қолган 18 гектар майдон алмашлаб экишни жорий этиш ва хўжалик чорвасини мўл-кўл озуқа базаси билан таъминлаш мақсадида беда экишга ажратилди. К. Назирова, Ш. Мирзакаримова, Р. Олимова, М. Эргашев, Х. Мирзалимов, Т. Қўшоқов каби колхозчи ва механизаторлар дала ишларида пешқадам.

А. НУРМАТОВ,
Фарғона области.

10 ИШ КУНИДА

Чигит экиш ишларининг дастлабки кунлари якунларига кўра Собир Тошматов, Эшпўлат Жўраев, Тоштемир Қўшбоқов сингари механизаторлар Ангор районида мусобақа пешқадами бўлдилар. Улар сўнгги кунларда «Қизил юлдуз» колхозида кунига 3-4 гектар ерга чигит экиб, ўзларига ажратилган 76 гектар ерга барака уруғи қадашни 10 иш кунида тугалладилар. Механизаторлар меҳнат қилаётган Ч. Алланазаров бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси меҳнат беллашувида ҳамон олдинда.

Ҳ. ТУРОПОВ,
Сурхондарё области.

ЕРГА УРУҒ ТУШДИ

Фрунзе номли колхоз пахтакорлари Гулистон районида биринчи бўлиб чигит экишга киришдилар. Сирдарё соҳилларида тобга келган ерларга уруғ тушди. Айниқса, Ҳ. Эрматов бошлиқ бригада деҳқонлари экишда илғорлик қилишяпти. Механизаторлардан Қ. Холиқов, Ҳ. Мамаюсуповлар ўз агрегатларини моҳирлик билан бошқармоқдалар. А. Жўраев, Й. Алашев, Ш. Ўсаров сингари сеялкачилар уруғлик ерга нормал тушишини назорат қилиб бормоқдалар.

— Дарё соҳилидаги 500 гектардан кўпроқ қумлоқ еримиз ҳар йили эрта етилади, — дейди колхоз раиси А. Турдиев. — Бу ерларни сифатли текислаб, экишга барвақт тахт қилиб қўйгандек. Чигит экишни конвейер усулида ташкил этиб, тез ва соз ўтказишга ҳаракат қиляпмиз.

Ҳ. ХАЛИЛОВ,
Сирдарё области.

ДАВЛАТ АҲАМИЯТИДАГИ МУҲИМ ВАЗИФА

Совет Қуролли Кучлари, мана 70 йилдирки, Улуғ Октябрь ғалабаларини шараф билан ҳимоя қилиб, халққа чексиз садоқат билан хизмат қилиш намуналарини кўрсатмоқдалар. Улар Улуғ Октябрь ғояларини, социализм ғалабаларини муҳофаза этар эканлар, айни пайтда фақат кўпмиллатли совет халқининг, социализм мамлакатлари халқларининггина эмас, балки бутун дунё меҳнаткашлари манфаатларини, инсоният келажагини ҳам ҳимоя этмоқда.

Ўтган йиллар мобайнида Қуролли Кучлар таркибида анчагина ўзгаришлар рўй берди. Улар состави борган сари интернационаллашиб бормоқда.

Ҳар йили Ўзбекистон ССРнинг минглаб намояндалари Қуролли Кучлар сафини тўлдирмоқдалар. Республикамизда армия ва флот коллективларини социалистик Ватан, совет кишилари тинч меҳнатини ҳимоя қилишдан иборат муқаддас бурчни шараф билан бажаришга шай турган ёшлар билан тўлдириш борасида кўп иш қилинмоқда. Ҳарбий комиссариатлар, командирлар ва сиёсий ходимлардан жуда кўплаб армия сафига чақирилганларнинг яхши тайёргарлик кўрганликлари тўғрисидаги илиқ, самимий мактублар олмоқдалар. Жумладан, сержант Ш. Содиқов, матрос А. Осмонов, оддий солдат С. Раҳимбоев, кичик сержант З. Яросьян, сержант К. Олимхўжаев ва бошқа кўплаб йигитлар аъло даражада хизмат қилмоқда. Улар қисқа муддат ичида ўзларининг интизомли ва ҳалол жангчилар эканликларини, ҳарбий ихтисосликларини муваффақиятли ўзлаштираётганликларини намойиш қилдилар.

Ҳарбий комиссариатлар маҳаллий партия ва совет органлари билан ҳамкорликда бўлажак жангчиларни совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш ишларини такомиллаштирмоқдалар. Республикада армияга чақирилувчилар кунларини, революцион, жанговар ва меҳнат шон-шуҳрати жойлари бўйлаб юришлар, оммавий мудофаа ишлари ойликларини ўтказиш, интернационалчи-жангчилар билан учрашувлар уюштириш ажойиб анъанага айланиб қолди. Бироқ, шуни тан олиш керакки, республиканинг бир қатор областларида ҳарбий ватанпарварлик ишларига кам эътибор берилмоқда. Баъзи жойларда бу ишлар мунтазам шаклга кирмаган. Фақат турли юбилейлар арафасидагина эсга олинади. Кўпинча оммавий тадбирларга берилиб кетилиб, уларда конкрет киши кўринмайди.

Ёшларни ҳарбий хизматга тайёрлаш кўпқиррали иш-дир. Бунда ҳарбий таълим раҳбарига кўп нарса боғлиқ. Агар у ўзида юксак ғоявий етукликни, назарий билимларни мужассамлантириб турса машғулотлар давомида ўқитишнинг техник воталаридан фойдаланса, унинг меҳнати самараси яққол намоён бўлади. Биз буни ҳарбий таълим раҳбарлари Шавкат Абдурасулович Иброҳимов, Фарид Фатохович Султонов, Николай Иванович Яшин, Маҳмуд Дадахонович Фахриддинов ва бошқа кўплаб кишилар мисолида кўрамиз. Афсуски, баъзи жойларда ҳарбий тайёргарлик машғулотлари қизиқарли ўтказилмаяпти. Республикадаги кўпгина мактабларда бошланғич ҳарбий тайёргарлиги учун етарли ўқув моддий базаси йўқ. Тўғри, Фарғона, Хоразм ва Наманган областларидаги, Тошкент областининг Оҳангарон районидаги аксарият мактабларда шундай базалар бор. Лекин республика бўйича олганда эса ўқув юртларининг салкам 15 процентигина тўлиқ ўқув моддий базасига эга, холос. Қорақалпоғистон АССР, Жиззах, Самарқанд, Қашқадарё областлари ва ҳатто Тошкентнинг кўпгина ўқув юртларида шундай базалар тўла-тўкис жиҳозланмаган. Табиийки, бу нарса ёшларнинг бошланғич ҳарбий тайёргарликларига салбий таъсир қилмоқда. Наҳотки, оталиқ қилувчи база корхоналари буни кўрмайдилар? Нега улар мактабларга ёрдам бермайдилар?

Очиғи, ҳарбий комиссариатлар ҳам бу соҳада айтарли даражада қатъийлик, ташаббускорлик кўрсатмаяптилар.

Биз ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашни яхшилаш негизида республиканинг туб миллатига мансуб ёшлардан офицер кадрлар тайёрлаш муаммосини ҳам ҳал этишимиз лозим. Ҳозирги пайтда бизнинг офицерлар корпусида улар жуда кам миқдорни ташкил этадилар. Бунга сабаб бир қатор жойларда ўқувчи ёшларни ҳарбий касбларга ўргатиш ва йўналтириш борасидаги ишларнинг қониқарсиз олиб борилаётганлигидир. Оқибатда республикамизда мамлакатнинг олий ҳарбий билим юртларига юбориладиган йигитлар кўпинча умумтаълим тайёргарлиги суст бўлганлиги ҳамда рус тилини яхши билмасликлари оқибатида кириш имтиҳонларидан ўта олмаяптилар. Чунончи, 1987 йилда республикамиздан юборилган номзодларнинг атиги 20 процентигина мамлакат ҳарбий билим юртларига қабул қилинди, холос.

Республикада армияга чақирилувчи ва чақириқ ёшида бўлган йигитларга рус тилини ўқитиш, бу ишни айниқса миллий мактабларда олиб бориш ўткир муаммолигича қолмоқда. Тўғри, бу соҳада Наманган областида муайян ижобий тажриба орттирилган. Ундаги кўпгина мактабларда ўқитишнинг техника воситаларидан кенг фойдаланилмоқда. Рус тилидаги ўқув ва бадиий кинофильмлардан парчалар кўрсатилиб, улардан фойдаланилади. Рус тили бўйича олимпиадалар мунтазам равишда ўтказилиб, уларда қатнашувчилар сони борган сари кўпаймоқда. Армия сафида хизмат қиладиган ёшлар қўшимча дарсларда рус тилидан олган билимларини такомиллаштирмоқдалар. Машғулотлар бўлажак армия хизматига хос хусусиятларни ҳисобга олган ҳолда ўтказилмоқда.

Область халқ маорифи бўлими ходимлари барча ихтисосликлардаги ўқитувчилар учун лекцияларни, турли-туман кўргазмали қуролларни, рус тилидаги ўқув методик брошюраларни тайёрладилар. Мактабларнинг ҳарбий таълим раҳбарлари рус тили ўқитувчилари билан ҳамкорликда «бўлажак жангчи» тўгаракларида рус тилини чуқурроқ ўрганиш мақсадида қўшимча машғулотлар ташкил этмоқдалар. Машғулотларни олиб боришга уруш ва СССР Қуролли Кучлари ветеранлари, интернационалчи жангчилар жалб этилмоқда.

Ҳарбий комиссариатлар рўйхатга олиш пайтида ҳар йили рус тилини яхши билмайдиган ёки умуман билмайдиган йигитларни аниқлаб, уларнинг рўйхатини халқ маорифи органларига тақдим этадилар. Армия сафига чақирилувчилар ўқув муассасаларига биркитиб қўйилади. Аммо машғулотлар қандай ўтаётганини халқ маорифи органлари ҳам, ҳарбий комиссариат ҳам яхши назорат қилмаяпти. Қўшимча тўгараклар ва курслардаги ўқув машғулотлари номигагина ўтказилаётганлиги ҳам сир эмас.

Республикадаги кўпгина областлар қишлоқ жойларида ҳар икки мактабнинг бирида бошланғич ҳарбий тайёргарлик машғулотларини ўтказувчи кишилар рус тилини яхши билмасликлари оқибатида ҳарбий тайёргарлик дарсларини ўзбек тилида ўтказишмоқда. Шуларга қарамай республикамизда рус тилини ўрганишни яхшилаш борасида ҳозирча реал қадамлар қўйилгани йўқ.

Ҳозирги замон армиясига она-Ватанга содиқ, жисмоний чиниққан, ҳар томонлама тобланган ёшлар керак. Шуниси сир эмаски, армия сафига чақирилувчи айрим ёшлар саломатликлари яхши бўлмаганлиги, жисмоний чиниқмаганликлари учун армия сафига чақирилиш муддатлари сурилмоқда ёки запасга чиқарилмоқда.

Ўзбекистон шароитларида спорт билан амалда йил бўйи очиқ майдонларда шуғулланиш мумкин. Бунинг учун қўшимча спорт заллари қуриш ва маблағ сарфлаш шарт эмас. Бироқ, ҳамма гап спорт билан шуғулланиш учун жой масаласида бўлганда эди, бошқа гап эди. Ахир, спорт билан шуғулланиш учун барча шарт-шароитлар яратилган жойларда ҳам ҳақиқий аҳволни бўяб кўрсатишдан иборат ярамас тенденцияга барҳам берилган эмас. Спорт комитетлари, халқ маорифи ва ҳунар-техника таълими органлари ёшларни армия сафига, хизматга жисмоний жиҳатдан тайёргарлигини юзаки таҳлил қиладилар, бу ишни яхшилашга етарли таъсир кўрсатмайдилар.

Биз кўпинча ўзимизни ўзимиз ҳар хил кўрсаткичлар билан юпатиб юрамиз. Армия сафига чақирилувчи ёшларнинг ҳар ўндан тўққизи ГТО нормасини топширди, деб баралла рапорт берамиз. Бироқ, ўша ёшлар контрол текширилганда бошқача манзара намоён бўлади. Уларнинг атиги 20—25 процентигина нормани топширади.

Армия сафига чақирилувчи ёшлар билан даволаш-соғломлаштириш ишларини олиб боришда камчиликлар мавжуд. Хаста ёшларнинг касаллиги ўз вақтида аниқланмайди ва улар даволанишга юборилмайди. Шу сабабли ҳар бир районда ўсмирлар кабинетлари ташкил этиш пайти келди. Наркологик ёрдамга муҳтож ўсмирлар ҳам борлигидан кўз юма олмаймиз. Область наркология диспансерлари ҳисобида ичкиликбозликка, алкоголизмга, гиёҳвандликка берилган ёшлар бор.

Армия сафига чақирилувчи ва чақирилиш ёшидаги баъзи ёшлар ўртасида ҳуқуқ бузишлар мавжудлиги ҳам ташвишланарли ҳолдир. Ёшлар ўртасида диний қарашларга қарши кураш ҳам етарли савияда олиб борилмаяпти.

Ўзбекистонда йигитларни Ватан хизматига кузатиш тантанали равишда ўтказилади. Бу нарса армия билан халқнинг ягона эканлигини, Ватаннинг бўлажак ҳимоячиларига нисбатан ҳурмат ва ишончнинг яна бир кўринишидир.

Кўпгина меҳнат коллективларида йигитлар билан уларнинг хизмат пайтида алоқа қилиб туриш ажойиб анъанага айланиб қолган. «Навоиазот», Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаларида, Олмалиқ кон-металлургия комбинатида ана шундай қилинмоқда. Йигитлар хизмат муддатини ўтгач, ўзларининг меҳнат коллективларига ёки ўқув юртларига қайтиб келадилар. Запасга бўшатилган жангчиларни кутиб олиш эса катта, ҳаяжонли воқеага айланмоқда.

Шубҳа йўқки, агар корхоналар, ўқув юртлари коллективлари ва ДОСААФ ташкилотлари бир ёқадан бош чиқариб ишласалар, ёшларни ҳарбий хизматга тайёрлаш сифати кескин яхшиланади.

Полковник Е. РЫБЯК,
Ўзбекистон ССР ҳарбий комиссари.

ХЎЖАЛИК СУВ ҲАҚИНИ ТЎЛАЙДИ

Бекобод районида сувдан фойдаланганлик учун ҳақ тўлаш юзасидан эксперимент бошланди

1 апрель куни тонг отиши билан Бекобод районидаги 13 та хўжаликнинг сув олиш иншоотларига сув ўлчагичлар ўрнатилди. Шундай қилиб, сувчилар ва қишлоқ аҳолиси ўртасида янги, хўжалик ҳисоби муносабатларини ўрнатувчи эксперимент бошланди. Бундан буён сувдан фойдаланганлик учун ҳақ тўлаш тартиби ўрнатилди.

Давлат ирригация тармоқлари қурилиши ва улардан фойдаланиш учун ҳар йили сарфлаб келаётган миллиард-миллиард сўм пулни сувдан фойдаланувчи муайян хўжаликлар эмас, балки бутун жамият тўлаб келмоқда. Бундай система сувни истеъмол қилишда исрофгарчиликка олиб келди. Ўрта Осиёда, шунингдек бошқа регионларда ҳам сувнинг ниҳоятда танқис бўлиб қолганлиги кўп жиҳатдан сув учун ҳақ тўланмаслиги оқибатидир.

Эксперимент шартларига кўра, белгиланган нормадан ташқари фойдаланилган ҳар бир куб метр сув учун хўжалик уч карра кўп ҳақ тўлайди. Сувни ўз вақтида етказиб бермаслик натижасида ҳосилдорликнинг камайиб кетиши эса сувчиларга зарар келтиради — уларга катта жарима солинади. Сувчилар ҳам принцип жиҳатидан янгича меҳнат шароитларида ишламоқдалар. Барча сув хўжалиги бўлинмаларини ўз ичига олган Бекобод район ремонт-эксплуатация ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳозир тўла хўжалик ҳисобида, ўз харажатларини ўзи қоплаш ҳамда ўзини ўзи пул билан таъминлаш шароитида ишламоқда. Бирлашма меҳнатчиларининг фаровонлиги энди бевосита ирригация системалари ишининг самарадорлигига боғлиқ бўлади.

Экспериментга катта тайёргарлик кўрилди. Республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги билан Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институти илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси ишлаб чиққан программага асосан ўнлаб километр суғориш тармоқлари реконструкция қилинди, сув олиш жойларида юзлаб ўлчов асбоблари монтаж қилинди, хўжаликлар ичида счетчиклар ўрнатила бошлади. Буни деҳқонлар ўз фаолиятида қўллаётган пудрат усули шароитлари тақозо этмоқда. Колхоз ва совхозларнинг юзга яқин вакили гидрометрия курсида ўқидилар. Улар сувчилар билан бирга районда ва хўжаликлар ичида сув истеъмолини назорат қиладилар.

Мамлакатимизнинг Саратов ва Днепропетровск областларидаги икки районда бошланган экспериментнинг ҳам аниқ пировард муддати белгиланган эмас. Эксперимент йилдан-йилга кенгайтирилиб ва беш йиллик охирида Ўзбекистондаги барча хўжаликлар сувдан фойдаланганлик учун ҳақ тўлайдиган бўладилар. Бу эса республика бутун сув хўжалигини ҳам тўла хўжалик ҳисобига ўтказиш имконини беради.

А. БЕЗВЕРХОВ,
ЎзТАГ мухбири.

• *Кўчат ўтказиш икки ойлиги давом этмоқда*

ЕРГА ҚАРАБ ҚОЛМАНГ ТАҒИН...

ХОРАЗМЛИК СОҲИБКОРЛАР БУ ЙИЛ ЯНГИ ТАШАББУС БИЛАН ЧИҚДИЛАР. «ҲАР БИР КИШИ БЕШ ТУПДАН КЎЧАТ ЎТҚАЗСИН!».

Хайрли даъват! Зеро, воҳа боғлари хавф остида, ахир! Орол денгизининг қуриб қолган қисмидан — аввал кўкка кўтарилиб, кейин область ерларига қайтиб қўнаётган сертуз чанг тўзони боғлар ривожига салбий таъсир кўрсатяпти. Устига-устак кейинги йилларда пайдо бўлган дарахт кушандаси — қўнғиз қурти (уни — шаҳар мўйловдор қўнғиз қурти дейишади) босқинидан ҳам воҳа табиати беҳад зарар кўрмоқда. Асрий Қорақум саҳролари ва барханлари оша эсадиган шамолларга илгари қалқон бўлгувчи тўқайзорлар энди деярли йўқ. Аксарият қишлоқ кўчалари, далалар бир хил кўринишда: ўнгда ҳам, сўлда ҳам каллакланган тутзорлар. Мевали дарахтлар кам, узумчилик йўқ ҳисоб. Шунинг учун ҳамки хоразмликлар аҳоли жон бошига мева, айниқса, узум истеъмол қилишда республикада анча орқада.

Шундай пайтда соҳибкорларнинг боғ-роғларни кенгайтиришга бўлган даъвати айни муддао бўлди. Область партия комитети бу ташаббусни маъқуллади. Районларда тегишли тадбирлар ишлаб чиқилди. Айниқса, Гурлан, Янгибозор, Янгиариқ районларида бу муҳим ишга жиддий эътибор берилди.

Бу йил областда боғлар майдони минг гектарга кенгайтирилади. Шу мақсадда мева кўчатлари совхози аҳолига ҳар йилгидан нисбатан кўп минглаб туп турли хил мева кўчатлари сотди. Жумладан, хўжаликда биринчи бор олча, гилос, ўрик, шафтоли, олхўри сингари мевали дарахт кўчатларининг эртапишар турлари етиштирилди. Хўраки ва кишмишбоп узум навлари тарқатилди.

Буларнинг ҳаммаси яхши, лекин совхоздан кўчат олаётган хўжаликларнинг боғбонлари олма, нок, ўрик каби мевали дарахт кўчатларининг аниқ навларини билмай ҳайрон бўлишяпти.

— Аввалари кўчатлар паспортлари билан бериларди. Ҳозир ишда тартиб қолмади. Шу боис олма дарахти ниҳолларини ёзгими, қишкими — барибир аралаш экишга мажбурмиз, — дейди Гурлан районидаги «Коммунизм» колхози боғбони Рўзим Сафарбоев. — Бу йил масалан, янгидан 17 гектар ерда боғ бунёд этяпмиз. Мақсадимиз — халқни йил бўйи мева билан узлуксиз таъминлаш. Лекин кўчатлар аралаш бўлгач, кўнгилдагидек боғ яратиб бўлармикан?

Соҳибкорлар икки-уч йилдан кейин боғдорчиликда аҳвол ўзгаришига, мева маҳсулотлари кўпайишига ваъда беряптилар. Қанийди шундай бўлса!? Областда ҳозир 4388 гектар боғ бор. Бунинг 2200 гектарини олма, 960 гектарини ўрик, қолганини бошқа мевали дарахтлар ташкил этади. Узумзорларнинг эса умумий майдони 1008 гектар, холос. Бунинг ҳам қарийб 300 гектари винобоп навлар. Ҳолбуки, уларнинг хўраки, кишмишбоп навларини кўпайтириш керак эмасми?

Яна ташвишли бир томони — боғлардаги олма дарахтларининг асосий қисми кечпишар навлар. Колхозчи дастурхонига ёз бўйи файз бағишлайдиган олча, гилос, олхўри, ўрик, шафтоли сингари мевалар ва эртапишар узум навлари кам. Айрим колхозларда йўқ даражада. Шу боиски, ёзда бозорларда уларнинг баҳоси харидорни «чақади». Колхозлар аҳолига арзон, сифатли, хилма-хил мева турларини таклиф қилишолмаяпти. Янгиариқ районидаги «1-Май», Янгибозор районидаги «Маданият», Шовот районидаги «Правда» колхозлари ва областдаги бошқа кўплаб хўжаликларнинг боғ-роғларида, аҳоли томорқаларида мевали дов-дарахтлар, узумзорлар ҳажми, ҳосилдорлиги талаб даражасида эмас.

Айни кунларда ҳар бир колхоз ва совхозларда мевали дарахт ниҳоллари етарли. Улар аҳолига ҳам сотилмоқда. Бундан омилкорлик билан фойдаланиб кўчат ўтқазишни тез, сифатли якунлаган деҳқоннинг қўли баланд, дастурхони маъмур бўлиши табиий. Афсуски, бу муҳим ишга ҳали етарли эътибор берилмаяпти. Областда мевали дарахтлар ўтқазиш плани ҳали жуда орқада.

Яқинда Урганч район партия комитетининг биринчи секретари М. Жуманиёзов билан Карл Маркс номли колхоз правлениесининг раиси И. Олланазаров ўртасида шундай суҳбат бўлиб ўтди:

— Колхозингиз кўчалари дан ўтиб кетаётиб, ариқчалар бўйига баҳоли-қудрат кўчат ўтқазиб юрган икки-уч кексадан бошқа ҳеч кимни учратмадик. Далада ҳам деҳқонлар кўринмайди. Йўл-йўлкаларнинг четлари анчадан буён тозаланмаган, кўп жойлар бўш ётибди. Наҳотки, шу ерларга кўчат ўтқазиш қийин бўлса!? Дўрмон қишлоғининг одамлари илгари дарахтга меҳр қўйган кишилар бўларди. Қани шу меҳр?

— Экамиз, албатта, экамиз! Бир-икки кун ичида ҳамма ерга ниҳол ўтқазиб, ариқларга тартиб берамиз. Ҳаммани сафарбар этамиз!

— Қачон? Вақт ўтиб боряпти-ку? Ваъданинг чеки борми?

Раис бу гал жавоб беролмади. Аниқроғи, у ерга қараб қолди.

Айтинг, айтинг, хоразмлик бошқа соҳибкорлар ҳам бу йил тағин ерга қараб қолмасин-да, ишқилиб.

И. ШОМУРОДОВ.
журналист.

Алоқа воситаларининг пишиқ-пухталигини оширайлик

Тошкентда алоқа воситаларининг пишиқ-пухталигини оширишга бағишланган республика илмий-техника конференцияси бўлди.

Конференцияда ягона автоматлашган тармоқларни ривожлантириш ва унинг пишиқ-пухталигини янада ошириш тармоқ меҳнаткашлари олдида турган энг муҳим масалалар эканлиги таъкидланди. Нотиқлар диагностика методларини жорий этиш қониқарсиз аҳволда эканлиги, камчиликларни қидириб топиш ва уларни бартараф этишда ҳали ҳам қўл меҳнатига афзаллик берилаётгани ҳақида гапирдилар.

Конференция ишида республиканинг етакчи олимлари, Москва, Ленинград, Киев ва мамлакатимиздаги бошқа шаҳарларнинг мутахассислари қатнашдилар. Улар бу ишдаги сўнгги ютуқлар билан конференция қатнашчиларини таништирдилар. Самарали ишланмаларни тадқиқ қилиш ва уларни тезда жорий этиш юзасидан конкрет программа аниқлаб олинди.

(ЎзТАГ мухбири).

• Бердақ таваллудининг 160 йиллигига

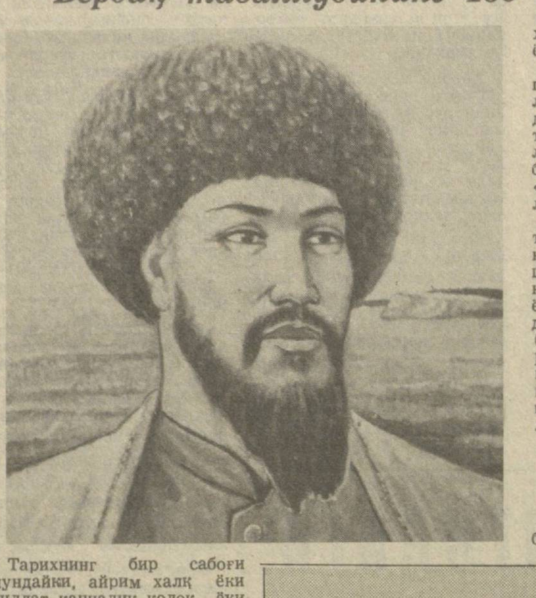

ҲАҚГЎЙ ШОИР

Тарихнинг бир сабоғи шундайки, айрим халқ ёки миллат қанчалик қолоқ ёки тараққий этган бўлмасин унинг бошини кўпинча буюк фарзандларининг обрў-эътибори қовуштириб турган бўлади. Мен Италияга қилган сафарим вақтида шундай бир воқеанинг гувоҳи бўлдим. Итальянларнинг улуғ фарзанди Дантега бағишланган суҳбатда турли-туман партияларнинг вакиллари иштирок этдилар. Гап шундаки, улар ўз сиёсий қарашларига кўра бир-бирларига тамомила зид шахслар эдилар. Улардан бири сўз олиб: — Фақат Данте атрофидагина биз уюшамиз, фақат унинг номи билан боғлиқ йиғиндагина биз ўзаро ихтилофларимизни унутамиз, деб қўйди. Ҳа, ҳар бир халқ тарихида шундай марказий шахслар мавжуд бўлади. Руслар учун Пушкин, қозоқ халқи учун Абай, украинлар учун Шевченко, туркманлар учун Махтумқули, ўзбеклар учун Навоий қанчалик азиз бўлса, қадимий қорақалпоқ халқи учун Бердақ ҳам ана шундай бирлаштирувчи сиймо бўлган. Бердақ обрўйи ва шуҳрати ўз халқи доирасидан аллақачон чиқиб кетган. Энди у жаҳон минбарида қорақалпоқ халқининг истеъдодини намойиш этувчи вакилга, ўз миллатининг муҳри ва белгисига айланиб турибди. Қорақалпоқ адабиётининг ташриф қоғозида Бердақ номи олдинги ўринда туради. Бердақ ўзи куйиб-ёниб эътироф этишича, ҳаётида ёруғлик кўрмаган: Бироқ у ўзининг тарихий миссиясини, халқ қалбидаги ўрнини жуда яхши англар эди. Шунинг учун у бир шеърида ғурур билан:

— Бердимурот халқни,
халқи Бердақни
Ёлғиздай кўрар жондан
яхшироқ, — дейди.

Биз Бердақ ижодини ўргана туриб, унда жуда кўп мароқли манзараларга, ҳайратомуз жиҳатларга дуч келамиз. Қаранг, бу «Саҳро булбули» ўтган асрдаёқ дунёвий фикрларни дадиллик билан ўртага ташлай билган, жамиятдаги синфий табақаларни аниқ, равшан тасаввур эта олган. «Зулумат қоплаган мунгли замонда бойлар қашқир-тулки; халқ эса — қўзи», — деб ёзади у бир шеърида.

Ёки, шоир дунёқарашидаги ўзига хос интернационаллик ҳам диққатга сазовордир. У бошқа халқларга катта ҳурмат ва умид кўзи билан қараган. «Билимли эл бўлмайди хор» деб ёзади. «Бахт йўлини Ўрусиядан излар эдим» дейди у.

Бердақнинг мана шу интернационал ақидасини қорақалпоқларнинг Россияга қўшилувини тарғиб этган Эрназар Олакўзга бағишлаб ёзган достони ҳам исботлайди. Бердақ қазо қилганда (1900 йил) унинг дафн маросимига турли миллат вакиллари келганликларини шоирнинг замондоши Ўташ шоир қуйидагича қайд қилиб кетган:

— У ўлганда қозоқ, ўзбек
ҳам келди,
Борми деб ўйладим ўрис,
нўғайдан.

Нўғайлар, яъни татарлар, бу ўринда руслар — Урол казаклари бўлиши мумкинлигини кейинги давр тадқиқотчилари ҳам тахмин қиладилар. Бу факт шоир дунёқараши кенг бўлганлигини, кўргазган меҳру муҳаббати эвазига бошқа халқлардан ҳам эътибор топганлигини тасдиқлайди.

Хўш, феодализмнинг қоронғи осмонида бундай юлдуз қай тариқа пайдо бўлди? Ҳур фикрли демократ шоирни етиштирган маънавий муҳит қандоқ эди? Бунинг сабабларини, албатта, биринчи навбатда халқнинг заковатидан, туғма донишмандлигидан ахтармоқ керак. Сўнгра, Бердақ Жиян Жиров, Кунхўжа, Ҳожиниёз каби илғор фикрли атоқли бахши шоирларнинг мактабига мансуб эди. Бердақ шаклланган мана шу ижодий муҳит ҳали атрофлича ва кенг ўрганилмоғи керак.

Бердақ, шубҳасиз, чуқур билим эгаси эди. Ўша замон саводхонлари фақатгина диний-теологик асарларни эмас, балки, дунёвий фанларга ҳам, хусусан, Шарқ адабиётининг ёзма ёдгорликларини ҳам мутолаа қилардилар. Биргина Хивада 64 мадраса бўлиб, уларда турли савиядаги турли миллатларга мансуб одамлар таҳсил олганлар. Ҳиндистоннинг буюк арбоби Жавоҳарлаъл Неру ўз бобоси Хивада ўқиганини эслатиб ўтади.

Шароит нечоғлик биқиқ бўлмасин,

«Чор китоб»дан тура
қочдим,
Навоийдан сабоқ очдим,
Фузулийдан дурлар сочдим,

—деган Бердақ ҳам қорақалпоқ халқининг маънавий дунёсида ўзига хос зиёли, мутафаккир шоир бўлиб етишган эди. Демак, биз ёппа саводсизлик ҳақида гапирганимизда ўша давр алфавити ҳам савод қуроли бўлганлигини эътироф этиб, маҳдуд шароитларда Махтумқули, Абай, А. Дониш, Бердақлар етишиб чиққанлигини тарихий тасодиф эмас, балки қонуний ҳол деб қарашимиз керак. Бердақнинг, айниқса, «Шажара», «Аҳмоқ пошшо» асарлари унинг етук тарихнавис олим ҳам эканлигини кўрсатади.

У ўз замонасининг ҳукмдорларини танқид қилар экан, тарихни ҳаққоний қаламга олмаган шоир биродарларига ҳам аччиқ-аччиқ байтларни ҳадя этади:

Бу дунё дунё бўлибди-ю
Пошшо одил бўлган эмас.
Шоирлар қалам олибди-ю,
Хатга тўғри солган эмас.

Бердақ шеърияти қадим вақтлардаёқ ўзбеклар орасида машҳур бўлган. Кейинги даврларда Бердақнинг танланган асарлари ўзбек тилида қайта-қайта нашр этилди. Миртемирдек улкан шоиримиз Бердақ шеърларини ўзбекчалаштиришда айниқса катта меҳнат қилди. Устоз бу хизматлари учун Бердақ номидаги Қорақалпоғистон АССР Давлат мукофотига ҳам сазовор бўлган эди.

Бердақ бобонинг тўйи ҳаммамиз учун қувончли байрамдир.

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениеси президиуми раисининг ўринбосари, Ҳамза мукофоти лауреати.

Бердақ сўзи

Шоирликка ҳавас қўйган, бўз ўғлон,
Сенга қурол бўлсин тўғри сўз, ўғлон.
Фақат кўрганингни шеърда ёз, ўғлон,
Ёлғончини шоир демас халойиқ.
Чин одам бўл, сев халқингни, Ватанни,
Чин фарзанд бўл, сийла она-отангни,
Чин ошиқ бўл, бир ёрга бер ваъдангни,
Бедард бўлсанг, шоир демас халойиқ.
Йўлинг тоза, қўлинг тоза, оқ бўлсин,
Дилинг, тилинг ва идрокинг соғ бўлсин,
Виждонинг соф, эътиқодинг пок бўлсин,
Имонсизни шоир демас халойиқ.
Гоҳ булбул бўл, сайра, бўзла, овоз қил,
Гоҳ бургут бўл, юксакларда парвоз қил,
Чумчуқча бўлса ҳам ўзингча соз қил,
Тўти бўлсанг, шоир демас халойиқ.
Англаб ол, шоирга ишонар жаҳон,
Оқни оқ, қорани қора де ҳар он,
Яхшини яхши де, ёмонни ёмон,
Қўрқоқларни шоир демас халойиқ.
Ўзга гапни меники деб айтма сен,
Ҳақ сўзингга дор қурилса, қайтма сен,
Шоирни сўз билан синар пайтда сен
Номард чиқсанг, шоир демас халойиқ.
Ўз нафинг-чун ўзгаларни мақтама,
Шоирга заволдир манфаат, таъма,
Сўнг бошга ёғмасин маломат, таъна.
Маддоҳларни шоир демас халойиқ.
Ҳақиқатни куйлаб ўтган Бердақман,
Аҳмоқлардан кулиб кетган Бердақман,
Юз олтмиш ёшимда шу сўзда ҳақман:
Халқ демасанг, шоир демас халойиқ!

Музаффар АҲМЕДОВ.

ТАСВИРИЙ САНЪАТ ҲАФТАЛИГИ

Тошкентлик халқ усталари доимий иш жойларини вақтинча ўзгартирдилар. Улар марказий виставкалар зали ёнидаги майдонга ўтдилар. Бу ерда ёрқин чодирлар ортида усталар растаси пайдо бўлди.

Растанинг очилиши — 12 апрелда бошланган Бутуниттифоқ тасвирий санъат ҳафталигининг бир қисмидир. Ҳафталик бу йил В. И. Ленин монументал пропаганда тўғрисидаги декретни имзолаганининг 70 йиллигига бағишланди. Республикамиздаги бу байрам яна бир шонли сана — Ўзбекистон Рассомлар союзи ташкил этилганининг 50 йиллигига тўғри келди.

Тасвирий санъат байрамининг программаси мароқли ва хилма-хилдир. Рассом И. Васильева асарлари виставкаси маданий-ахборот марказига таклиф этади. Ёшлар уйи самарқандлик карикатурачилар клубига ўз залларини бериб қўяди. Бухоролик рассомлар чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар жамиятида ўз ижодлари билан таништирадилар. Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида плакатлар кўргазмаси очилади. Виставка маршрутларидан бири авиасозлар саройига боради.

Ижодий устахоналар хоҳловчиларнинг ҳаммаси учун эшикларини очиб қўяди. Масалан, рассомлардан Г. Бойматов, Ю. Стрельников, Г. Чиганов азалий қалин дўстлари — «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари билан, ёш рассомлардан Д. Раҳмонов, М. Тошмуродовлар эса «Красная заря» тикувчилари билан учрашгани борадилар. Бир группа мўйқалам ва кески усталари қишлоқ меҳнаткашлари ҳузурига отланмоқдалар.

Ҳафталик доирасида расм чизишга бағишланган симпозиум очилади. У Сурхондарё областида бўлади. Тадбирларнинг бири болалар ижодиётига бағишланган. 17 апрель куни Карл Маркс кўчасида болалар чизган расмлар катта виставкаси очилади, республика Кино уйида болалар мультипликацияли фильмлари яратувчилари билан учрашув бўлади.

«Лениннинг монументал пропаганда планига 70 йил ва уни янада ривожлантиришнинг муҳим проблемалари»га бағишланган илмий-амалий конференция билан байрам ниҳоясига етади.

Э. ТУХВАТУЛЛИНА,
ЎзТАГ мухбири.

М. Ашрафий номидаги Тошкент давлат консерваторияси қошидаги халқ чолғу асбобларини қайта тиклаш илмий-тадқиқот лабораториясида узоқ йиллардан бери уста-конструктор Хирожиддин Муҳиддинов ишлайди. Унинг меҳнати туфайли ўнлаб, юзлаб чолғу асбоблари созандалар қўлида қайтадан сайради. Х. Муҳиддинов ўз тажрибаларини ёшларга ўргатиб келяпти.

СУРАТДА: уста Х. Муҳиддинов шогирди Б. Иноятов билан иш устида.

А. Наймушин фотоси (ЎзТАГ).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

ЎЗ ОТПУСКАНГИЗНИ КАВКАЗДА ЎТКАЗИШНИ

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

КАВКАЗ МИНЕРАЛ СУВЛАРИ — МАМЛАКАТИМИЗНИНГ ЭНГ АЖОЙИБ КУРОРТ ВА ТУРИЗМ РАЙОНИДИР.

Бу ернинг гўзал табиати ўлкани ўзлаштириш тарихи ҳақидаги қизиқарли ва айни вақтда фойдали ҳикоялар, ниҳоят Пушкин, Лермонтов, Толстой билан бўлажак ҳаяжонли «учрашувлар», ана шу адиблар қаламга олган жойлар билан танишиш истаги азалдан кўпчиликни ўзига жалб этиб келади.

СИЗЛАРНИ КУТАЁТГАН МАРОҚЛИ САЙРЛАР, КИСЛОВОДСК, ЕССЕНТУКИ, ПЯТИГОРСК КУРОРТ ШАҲАРЛАРИГА УЮШТИРИЛАДИГАН ЭКСКУРСИЯЛАР УНУТИЛМАС ТААССУРОТ ҚОЛДИРАДИ.

САЁҲАТГА МАРҲАМАТ!

КИСЛОВОДСККА, 20 апрелдан 9 майгача, 11 майдан 30 майгача. Баҳоси — 301 сўм.

ПЯТИГОРСККА, 10 майдан 29 майгача, 20 апрелдан 9 майгача. Баҳоси — 314 сўм.

КАХЕТИЯГА («Кавксиони» туристик базаси — 5 кун) — **БОТУМИга** (15 кун — хусусий сектор), **16 майдан 3 июнгача.**

Самолёт билан бориш ва қайтиш, овқатланиш, жойлашиш, экскурсия хизмати харажатлари путёвка қийматига киради.

Барча масалалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700078, Тошкент шаҳри, Намойишлар хиёбони, 5-уй.

БОЛАЛАРНИ ЁЛҒИЗ ҚУЙМАНГ — УЙИНДАН ЎТ ЧИҚАР ҲАР КЕЗ! ДЕБ БЕЖИЗ АЙТИШМАЙДИ

Болалар ҳар нарсага қизиқувчан, бир жойда тинч туролмайдиган бўлиши ҳаммага маълум.

Мабодо ёш боланинг қўлига гугурт чўпи тушиб қолса оқибати нимага олиб келишини айтиб бўлмайди.

Ҳақиқатан ҳам уйда ёлғиз қолган болакай ҳар нарсани хаёл қилиши мумкин: гугурт чақиб кўриш ҳам, ёниб турган гугурт чўпидан пластмасса ўйинчоқ ўт олиш-олмаслиги ҳам уни жуда қизиқтиради. Ёки, айтайлик, ўчиб улгурмаган гугурт чўпини бехосдан дастурхонга ёки кийим-кечак устига тушириб юбориш мумкин. Эҳ-ҳе, боланинг хаёлига нималар келмайди дейсиз: гоҳ дазмол ёки электр каминни ток тармоғига улайди, гоҳ газ плитасини ёки печкани ёқиб кўради.

ҲУРМАТЛИ КАТТАЛАР, ЁДИНГИЗДА БЎЛСИН!

Кичик ёшдаги болаларни қаровсиз қолдирманг.

Гугурт қутисини болаларнинг қўли етмайдиган жойга қўйинг. Бироз муддатга бўлса-да, уйдан чиқиб кетаётганингизда гугурт чўпи, дазмол ва ҳоказоларни болалар топа олмаслигини яна бир карра текширинг.

Болаларни гугурт сотиб олишга юборманг.

Гулхан ёқиб ўйнаётган болалар ёнидан бепарво ўтиб кетманг. Чунки ёғоч панжаралар, иморатлар, гаражлар яқинида гулхан ёқиш хавфлидир.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

• Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида

ЧИҚИНДИ ҲАМ ХОМ АШЁ

Кейинги йилларда Меҳнат Қизил Байроқ орденли Қўқон ёғ-мой комбинати катта ютуқларга эришди. Биргина 1987 йилда пландаги 39 миллион сўмлик ўрнига 39,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Меҳнат унумдорлиги 1,2 процент ўсди. Корхона маҳсулотлари СССРнинг барча иттифоқдош республикалари, шунингдек, Афғонистон, Германия Демократик Республикаси, Куба ва бошқа чет эл мамлакатларига ҳам жўнатилмоқда.

Комбинатда 1977 йилда данакдан ёғ ажратиб олинадиган завод қурилиб, ишга туширилди. Зеро, данак ёғининг ноёб ва қимматли хусусиятлари олимларимиз томонидан аллақачон аниқланган. Москва, Ленинград, Ростов, Краснодар, Харьков, Олмаота, Тошкент шаҳарларидаги турли илмий-тадқиқот институтларининг мутахассислари комбинатда ишлаб чиқарилаётган данак ёғига катта баҳо беришди. Уларнинг фикрича, айниқса, шафтоли данагидан олинган ёғ ўта тансиқ маймунжийда (облепиха) ёғига қараганда ўн баравар афзал экан. Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида очилган «Қайта қуриш ва интенсивлаш» мавзусидаги кўргазмада корхона тажрибаси ҳақида кенг ҳикоя қилинади.

Экспозицияга қўйилган маҳсулотлар ранг-баранг бўлиб, хусусан, данак ёғи кўпчиликни қизиқтирди. Тозаланган ёғ кислотаси, олеин кислотаси, госсипол антранилати, озуқа оқсили, гидросорбит ва бошқа маҳсулотлар ўз хислатлари билан томошабинларга ғоят манзур бўлди. Шиша идишлардаги чигит, рапс, соя ёғлари ҳам ўз тиниқлиги билан барчанинг диққат-эътиборини тортди.

Кўргазмага қўйилган турли экспонатлар — фотосуратлар, изоҳли маълумотлар, ахборот ва рақамлар корхона эришган ютуқлардан сўзлаб беради.

Бу ерга келган олимлар, мутахассислар баҳс ва мунозараларда кўпроқ данак ёғининг шифобахш хусусиятлари, уни кўпайтириш йўллари ҳақида гапирдилар.

Омонилла ҚОСИМОВ, СССР Медицина фанлари академияси Бутуниттифоқ Хирургия илмий маркази Тошкент филиалининг экспериментал бўлими бошлиғи, хирургия илмий маркази медицина фанлари доктори:

— Сир эмас, инсон организмида баъзан турли заҳарланиш ҳоллари юз бериб туради. Маълумки, бундай пайтларда илгари одатда организмни заҳардан фориғ қилиш учун жигар, ўпка ва юрак фаолиятига зўр берилларди. Натижада органлар чарчаб қолиб, зўриқарди. Эндиликда эса организмдаги заҳарни қоннинг ўзидан чиқариб юбориш усули топилди. Бугунги кунда шу мақсадда қуввати оширилган кўмирдан фойдаланиш методи қўлланиляпти. Москвалик, киевлик ва белоруссиялик ҳамкасбларимиз ҳозироқ бундан кенг фойдаланишяпти. Жумладан, бизда ҳам республика детоксикация маркази очилди. Лекин қуввати оширилган кўмир етишмаяпти. Яқинда Қўқон ёғ-мой комбинатида узум уруғидан ана шундай, препарат олина бошлагани қувончли ҳол. Бу — ишнинг бошланиши, холос. Агар мазкур маҳсулотни саноат усулида ишлаб чиқаришга тезроқ киришилса, айни муддао бўларди.

Али ОХУНОВ, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси биоорганик химия институти директори ўринбосари, биология фанлари доктори:

— Дарҳақиқат, данаклардан олинган ёғларнинг шифобахш хусусиятлари кўп. Масалан, шафтоли мағзи дори-дармон тайёрлашда зарур хом ашё эканлигини доришуносларимиз аллақачон аниқлашган. Айниқса, у астма (бўғма), қон босими, буйрак, томоқ, қулоқ, ошқозон, ичак касалликларига яхши даводир.

Абдуғафур ЮСУПОВ, шу институтнинг илмий-тажриба корхонаси бошлиғи, техника фанлари кандидати:

— Бизда ўсимлик ва данак ёғларидан турли дори-дармонлар, чунончи, ғўза таркибидаги ёғ-госсиполдан батриден препарати тайёрланяпти. Бу дори буйрак трансплантацияси вақтида ғоят фойдалидир. Данак ёғидан олинган мегосин малҳами герпес касали, яъни учуқ тошганда қўл келади. Ҳозир госсипол линименти деб номланган препаратга, айниқса, талаб катта. Бу дори псариаз (қичима ва бошқа тери касалликлари)га шифо. Лекин шуни очиқ айтиб ўтиш кераккки, бундай дориларга бўлган талабни ҳозирча биз тўла қондира олмаяпмиз. Аслида, биз, йилига 500 минг қути ана шундай дори тайёрлашимиз керак. Аммо берилаётган хом ашё бор-йўғи 50-60 минг қути дори тайёрлашга етади, холос. Агар Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети хом ашё етказиб бериш ишини Қўқон ёғ-мой комбинати планига киритса, бизга ҳам, корхонага ҳам яхши бўларди.

Юсуф ЕҚУБОВ, Қўқон ёғ-мой комбинати директори:

— Данакдан ёғ ажратиб оладиган заводимиз хом ашё билан узлуксиз таъминланмаётганлиги қувватлардан тўла фойдаланишга тўғоноқ бўлмоқда. Шафтоли, олхўри, гилос, ўрик данаклари, узум уруғи хом ашё сифатида ишлаб чиқаришга ўта зарур маҳсулотлардир. Лекин ҳозир йилига бор-йўғи 900 тоннагача хом ашё тўпланмоқда. Тўғри, биз бу муаммони ҳал қилиш йўлида аҳолидан данак йиғиб олиш тадбирларини кўряпмиз. Масалан, ўтган йили республикамиз мактаб ўқувчилари бошлаган хайрли ташаббус — «данак операцияси» заводимизни анча муддатга қадар хом ашё билан таъминлади. Ташаббус иштирокчилари корхонага кўплаб турли хил мева данаклари ва уруғлари тўплаб беришди. Бу ишда консерва корхоналари ҳам амалий ёрдам кўрсатсалар яхши бўларди. Ўтган йили Фарғона водийсидаги барча консерва корхоналаридан олинган данак ўқувчилар тўплаган маҳсулотдан бироз кўпроқ бўлди, холос. Ўрта Осиё, Закавказье республикалари, Украина, Молдавиядан олинаётган турли хил данаклар ва узум уруғлари ҳам етарли эмас. Агар республикамиздаги ҳар бир оила ҳам бу ишга ўз ҳиссасини қўшса нур устига аъло нур бўларди. Шу мақсадда республикамиз аҳолисини бу умумхалқ ишидан четда қолмасликка даъват этамиз.

Ш. МИРҲАБИБОВ.

ТУЗАТИШ

Газетанинг 12 апрель сонида 4-бет, 4-устун юқоридан биринчи абзацнинг пастдан 7—15-қаторлари қуйидагича ўқилсин: «чиқишимиз керак. Бу жиҳатдан ТошДУ ўзбек тили ва адабиёти факультети, «Ўзбекистон адабиёти ва санъати», «Шарқ юлдузи», «Звезда Востока» редакциялари, бошқа ижтимоий-сиёсий ва адабий-бадиий журналлар ўз ишларини жиддий қайта кўриб чиқишлари лозим».

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

Корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари

ДИҚҚАТИГА!

«Таштеплесстройторг». пул ўтказиш йўли билан

КЎМИР СОТИШНИ ТАШКИЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат қилиш учун телефонлар: 41-76-79, 41-78-44.

«ТАШТЕПЛЕССТРОЙТОРГ»

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

•

ИЧКИ СУВ ҲАВЗАЛАРИ БАЛИҚЧИЛИК ХЎЖАЛИГИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

ҳовуз балиқчилиги лабораториясининг катта илмий ходими вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб 15 кун.

Институт адреси: 702207, Тошкент области, Коммунистик райони, «Ленинский путь» колхози, 1-участка. «Ташрибопитомник».

•

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги

ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ

17 ва 18 май кунлари соат 15.00 дан бошлаб

ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ

Институт адреси: 700015, Тошкент шаҳри, Космонавтлар проспекти, 45-уй (метронинг «Ойбек» станцияси).

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

15 апрель соат 19.00 да

«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «ЗЕНИТ» (Ленинград)

ветеранлар терма командаси ўртасида

ФУТБОЛ

Танаффус пайтида спорт-буюм лотереяси ўйналади (лотерея билетларининг серия номерлари 010001 дан 012000 гача).

•

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Ҳинд филларида дунё бўйлаб» аттракционининг гастроллари (19.30 да).**

Тошкент давлат педагогика институти, партия ва касаба союз ташкилотлари Умумий техника фанлари кафедрасининг профессори вазифасини ижро этувчи С. А. Юлдашбековга онаси

Назира ЮЛДАШБЕКОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• Тингланг, томоша қилинг

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — «Клим Самгиннинг ҳаёти». Бадиий фильм, 9 ва 10-сериялар. 11.15 — Янгиликлар. 11.25 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. [illegible]

— Талабларингизга биноан учрашув. 21.30 — Время. 22.05— Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Клим Самгиннинг ҳаёти». Бадиий фильм, 9-серия. 23.20 — Дунё воқеалари. 23.30 — Фидойи шахслар. [illegible]

14.20 — Ҳужжатли фильм. 14.50 — Янгиликлар. 15.00 — О. Шаров чалади (аккордеон). 15.20 — «Ҳаётининг қирғоғи». [illegible]

14 АПРЕЛЬ, ПАЙШАНБА

[illegible] Ҳиндистон фестивали. 20.15 — Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Қизлар гулдастаси. [illegible]

Кескин танқид остида. **Душанба.** 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Ҳужжатли фильм. 23.10 — Кулгибозлар клуби.

РАДИО

[illegible]

15.30 — Сеҳрли оҳанглар оламида. 16.00 — Беш йилликнинг меҳнат суръатлари. 16.30 — Лирик концерт. 18.15 — Ўзбекистоннинг чет эллик меҳмонлари сўзлайдилар. 18.30 — [illegible]

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефони: 33-21-43, 32-53-13, 32-52-20, 32-52-21, 33-11-49, 32-54-06.